Empowered lives.
Resilient nations.

យុទ្ធសាស្ត្ររេដបូកជាតិ

សេចក្តីព្រាងលើកទី ៣

កិច្ចប្រជុំពិគ្រោះយោបល់ ស្តីពីយុទ្ធសាស្ត្ររេដបូកជាតិ
សៀមរាប ថ្ងៃទី៦ ដល់៧ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៥

លទ្ធផលសង្ខេបកិច្ចប្រជុំលើកទី១៖

- បានរៀបចំឡើងនៅក្នុង**ខេត្តព្រះសីហនុ**
- អ្នកចូលរួម ៥៤ (4TT, CG, TF, and GG)
- ថ្ងៃទី ១៩ ដល់២០ ខែឧសភា ២០១៥
- ប្រធានបទ ជំពូកទី១ ដល់ ទី៤
  - **ជំពូកទី១៖** សេចក្តីផ្តើម
  - **ជំពូកទី២៖** ទិដ្ឋភាពទូទៅនៃការគ្រប់គ្រងដីព្រៃនៅកម្ពុជា
  - **ជំពូកទី៣៖** យុទ្ធសាស្រ្តរេដបូកកម្ពុជា
  - **ជំពូកទី៤៖** ការអនុវត្តយុទ្ធសាស្រ្តរេដបូកជាតិ

ជំពូកទី១៖

ការវិវឌ្ឍន៍យន្តការរេដបូក (REDD+)ថ្នាក់អន្តរជាតិ និងនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាកម្ពុជា

សេចក្តីសម្រេច របស់ UNFCC ស្តីពីយុទ្ធសាស្រ្ត ឬផែនការសកម្មភាពជាតិស្តីពីរេដបូក

UNFCCC/**<u>ក្របខ័ណ្ឌ Warsaw</u>** សម្រាប់រេដបូក រំឭកថា ដើម្បីឱ្យរដ្ឋ ភាគីជាប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍ អនុវត្តសកម្មភាពដែលបានលើកឡើងនៅក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀង Cancun ក្នុងគោលបំណងឈានទៅទទួលបានការទូទាត់ផ្អែកតាមលទ្ធផល គួរមានការវាស់វែង រាយការណ៍ និងផ្ទៀងផ្ទាត់ ឱ្យបានពេញលេញ (MRV) លើសកម្មភាពទាំងនេះ ៖

ក. យុទ្ធសាស្រ្ត ឬផែនការសកម្មភាពជាតិ

ខ. កម្រិតយោងនៃការបំភាយឧស្ម័នពីព្រៃឈើ និង/ឬកម្រិតយោងព្រៃឈើនៅថ្នាក់ជាតិ (FREL/ FRL)

គ. ប្រព័ន្ធពិនិត្យតាមដានព្រៃឈើជាតិ (NFMS)

ឃ. ប្រព័ន្ធផានាសុវត្ថិភាពរេដបូក (SIS)

ការអភិវឌ្ឍន៍រេដបូកនៅកម្ពុជា

- ឆ្នាំ២០០៧ COP១៣ ប្រទេសឥណ្ឌូនេស៊ី ឯកឧត្តម ម៉ុក ម៉ារ៉េត ប្រកាសថា *"រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា គាំទ្រយ៉ាងខ្លាំងក្លាដល់ការដាក់បញ្ចូលការកាត់បន្ថយការបំភាយឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ (GHG) ពី**ការអភិរក្សព្រៃឈើ និងការបញ្ចៀសមិនឲ្យមានការបាត់បង់ព្រៃឈើ** ក្រោយកិច្ចព្រមព្រៀងក្យូតូបញ្ចប់"*

- ឆ្នាំ២០១១ កម្ពុជាបានរៀបផែនទីបង្ហាញផ្លូវក្នុងការអនុវត្តរេដបូក

- ប្រទេសកម្ពុជាទទួលមូលនិធិពី UN-REDD, FCPF របស់ធនាគារពិភពលោក និង Cam-REDD ដើម្បីអនុវត្តនូវផែនទីបង្ហាញផ្លូវរេដបូក ដោយរំពឹងថានឹងទទួលបាន៖

ក. យុទ្ធសាស្រ្ត ឬផែនការសកម្មភាពជាតិ

ខ. កម្រិតយោងនៃការបំភាយឧស្ម័នពីព្រៃឈើ និង/ឬកម្រិតយោងព្រៃឈើនៅថ្នាក់ជាតិ (FREL/ FRL)

គ. ប្រព័ន្ធពិនិត្យតាមដានព្រៃឈើជាតិ (NFMS)

ឃ. ប្រព័ន្ធធានាសុវត្ថិភាពរេដបូក (SIS)

ដើម្បីអោយប្រទេសកម្ពុជារួចរាល់ក្នុងការអនុវត្តរេដបូក និងឈានដល់ការ

ទទួលបានការទូទាត់សងផ្អែកលើលទ្ធផលក្រោមយន្តការអង្គការសហប្រជាជាតិ

ជំពូកទី២៖
ការគ្រប់គ្រងព្រៃឈើនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា

គោលនយោបាយ និងវិធាននៅក្នុងការដោះស្រាយបុព្វហេតុដែលបណ្តាលឱ្យមានការបាត់បង់ និងរេចរឹលព្រៃឈើ នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា

<u>បុព្វហេតុប្រយោល</u>

ស្រាយបុព្វហេតុដែលបណ្ដាលឱ្យមានការបាត់បង់ និងរេចរឹលព្រៃឈើ
នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា

- យុទ្ធសាស្ត្ររេដបូកជាតិដែលមាន<u>**ប្រសិទ្ធិផល ប្រសិទ្ធិភាព និងសមធម៌**</u> មានន័យថានៅពេលអនុវត្តគោលនយោបាយ និងវិធាននានា (PAMs) ដើម្បីដោះស្រាយបុព្វហេតុដែលបណ្តាលឱ្យមានការបាត់បង់ និងរេចរឹលព្រៃឈើ លទ្ធផលដែលទទួលបានគឺ ការគ្រប់គ្រងព្រៃឈើមាននិរន្តភាព, ការអភិរក្សព្រៃឈើ និងការបង្កើនបរិមាណកាបូនស្តុកព្រៃឈើ

- បុព្វហេតុដែលបណ្តាលឲ្យមានការបាត់បង់ និងរេចរឹលព្រៃឈើ បានកើតឡើងទាំងក្នុង និងក្រៅដែនយុត្តាធិការព្រៃឈើ។ យុទ្ធសាស្ត្ររេដបូកជាតិ មិនប្រាកដថា នឹងដោះស្រាយនូវរាល់បុព្វហេតុដែលបណ្តាលឱ្យមានការបាត់បង់ និងរេចរឹលព្រៃឈើទាំងអស់នោះទេ។

ដូច្នេះ**ត្រូវចាត់ចាត់អាទិភាពបុព្វហេតុដែលនឹងត្រូវដោះស្រាយតាមរយៈនៃការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្ររេដបូកជាតិ**

- **ទី១៖**ត្រូវសិក្សាឱ្យបានទូលំទូលាយនូវរាល់ឯកសារដែលបាន សិក្សាកន្លងមកពីបុព្វហេតុដែលបណ្តាល ឱ្យមានការបាត់បង់ និងរេចរឹលព្រៃឈើ ជាពិសេសឯកសារដែលបានប្រើប្រាស់ដើម្បី បង្កើតគោលនយោបាយជាតិថ្មីៗកន្លងមកនេះដូចជា៖
  - ❖ កម្មវិធីព្រៃឈើជាតិ(NFP)
  - ❖ ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រជាតិគ្រប់គ្រងតំបន់ការពារធម្មជាតិ (NPASMP)
  - ❖ ក្របខ័ណ្ឌផែនការយុទ្ធសាស្ត្រវិស័យជលផល(SFPP)

- **<u>ទី២៖</u>** ត្រូវសិក្សាពីសកម្មភាពដែលនឹងត្រូវពិភាក្សាពិគ្រោះយោបល់ជាមួយអ្នកជំនាញបច្ចេកទេសមកពីស្ថាប័នរដ្ឋាភិបាល និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ស្តីពីកត្តាសង្គម នយោបាយ សេដ្ឋកិច្ច និងបច្ចេកវិទ្យា ដែលអាចអនុត្តបាន ដើម្បីដោះស្រាយបុព្វហេតុនៃការបាត់បង់ និងរេចរឹលព្រៃឈើដែលបានកំណត់ និងតាមដានលទ្ធផលតាមរយៈ NFMS។

- លទ្ធផលដែលទទួលបានពីសកម្មភាពទាំងនេះ នឹងយកមកពិភាក្សាជាមួយតំណាងមន្ត្រីរដ្ឋាភិបាលជាន់ខ្ពស់រួមមាន ក្រសួងកសិកម្មរុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ និងក្រសួងបរិស្ថាន ដែលជាអ្នកដឹកនាំកម្មវិធី រេដបូកជាតិកម្ពុជា។ ចុងក្រោយ នឹងមានកិច្ចប្រជុំពិភាក្សាជាមួយក្រុមTF, TT, CG និង GG

- តាមរយៈដំណើរការពិគ្រោះយោបល់កន្លងមក និង យោងទៅតាមការណែនាំរបស់ UNFCCC ស្តីពី REDD+ បានសម្រេចថា យុទ្ធសាស្ត្ររេដបូកជាតិ ត្រូវអនុវត្តន៍តាមវិធីសាស្ត្រតាមជំហាន (Stepwise approach) ដើម្បីសម្រេចតាមចក្ខុវិស័យ និងគោលបំណង ដូចមានចែងនៅក្នុងជំពូកទី៣នៃយុទ្ធសាស្ត្ររេដបូកជាតិ។

រយៈពេល៥ឆ្នាំខាងមុខ(២០១៦-២០២០) យុទ្ធសាស្ត្ររេដបូកជាតិផ្តោតសំខាន់លើការដោះស្រាយ៖

១. **បុព្វហេតុនៃការបាត់បង់ព្រៃឈើ៖** ខ្វះចន្លោះនៃការគ្រប់គ្រងដីសម្បទានសេដ្ឋកិច្ច និង ដីសម្បទានសង្គមកិច្ច ភាពទន់ខ្សោយនៃការអនុវត្តច្បាប់ដែលបណ្តាលឱ្យមានការ កាប់ព្រៃឈើដោយគ្មានការអនុញ្ញាត និង ការរុករានដីព្រៃ និងផែនការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធដែលមិនបានសិក្សាពីបញ្ហាសង្គម និងបរិស្ថានឲ្យបានសព្វជ្រុងជ្រោយ និង បញ្ហាភ្លើងព្រៃ។

២. **ការរេចរិលព្រៃឈើ:** ការប្រមូលឈើថាមពលដោយដោយគ្មាននិរន្តរភាព។

៣. ការគ្រប់គ្រងព្រៃឈើប្រកបដោយនិរន្តរភាព៖ ធ្វើឱ្យប្រសើរនូវកាបូនស្តុកព្រៃឈើតាមរយៈការដាំឈើ ឬ ស្តារព្រៃឈើឡើងវិញលើផ្ទៃដីសម្បទានសេដ្ឋកិច្ចដែលគ្មាន សកម្មភាព ឬ ដែលបានលុបចោល ឬ តំបន់ដែលបានកាប់រានដីព្រៃរួច។

- សកម្មភាពដោះស្រាយបុព្វហេតុដែលបណ្ដាលឱ្យមានការបាត់បង់ និងរេចរឹលព្រៃឈើដទៃទៀត នឹងត្រូវបានដាក់បញ្ចូលជាបន្តបន្ទាប់ នៅពេលដែល **<u>វិធីសាស្ត្រ និងទិន្នន័យ សម្រាប់ប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យព្រៃឈើជាតិមានភាពប្រសើរឡើង</u>**។

- នៅពេលអនុវត្តគោលនយោបាយ និងវិធាននានា ដើម្បីដោះស្រាយបុព្វហេតុនៃការបាត់បង់ព្រៃឈើជាអាទិភាព (**ក្នុងចន្លោះឆ្នាំ២០១៦ និង២០២០**) ជាការសំខាន់ ត្រូវមានការត្រួតពិនិត្យឱ្យបាន ហ្មតចត់ អំពី**<u>ប្រសិទ្ធិភាព ប្រសិទ្ធិផល និងសមធម៌</u>** តាមរយៈយន្តការផ្តល់ព័ត៌មានត្រឡប់ ដែលមាននៅក្នុងប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យព្រៃឈើជាតិ(NFMS)និងប្រព័ន្ធព័ត៌មាននៃប្រព័ន្ធធានាសុវត្ថិភាព(SIS)។

- វិធីសាស្ត្រ និងសកម្មភាពនៅមូលដ្ឋាន ត្រូវបន្តកែសម្រួល និងអភិវឌ្ឍបន្ថែមទៀតតាមការចាំបាច់ ឬ ទៅតាមបទពិសោធន៍ដែលបានរៀនសូត្រពីការអនុវត្ត ដូច្នេះមានន័យថាយើងបានសម្រេចក្នុងការអនុវត្តវិធីសាស្ត្រតាមដំហានដូចជា៖ ត្រួតពិនិត្យ ផ្តល់ព័ត៌មានត្រឡប់ រៀនសូត្រ និងកែសម្រួលយុទ្ធសាស្ត្ររេដបូកជាតិឲ្យកាន់តែប្រសើរឡើង។

គោលនយោបាយ និងវិធាននៅក្នុងការដោះស្រាយបុព្វហេតុដែលបណ្តាលឱ្យមានការបាត់បង់ និងរេចរឹលព្រៃឈើ នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា

(PAMs)

បុព្វហេតុផ្ទាល់

១. សម្បទានដី

<u>សំណើសកម្មភាព</u>

១.ច្បាប់ និងការគ្រប់គ្រងសម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ច

- តាំងពីឆ្នាំ២០១២មក RGC បានផ្អាកការផ្តល់សម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ចដល់ក្រុមហ៊ុន។
- MAFF និង MoE បាននិងកំពុងត្រួតពិនិត្យផ្ទៀងផ្ទាត់ទៅលើស្ថានភាពរបស់សម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ច នឹងបានដកហូតសម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ចមួយចំនួន ដោយសារការមិនគោរពច្បាប់សម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ច។
- MAFF បានស្នើសុំលុបចោលសម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ចចំនួន ៤១កន្លែង ដែលផ្ទៃដីសរុបចំនួន ៣៧៩.០០០ ហិកតា ខណៈដែល MoE បានលុបចោលដូចគ្នាចំនួន ២៣ កន្លែង ដែលមានទំហំដីប្រមាណជាង ៩០០០០ ហិកតា។

១. សម្បទានដី

<u>សំណើសកម្មភាព</u>

ផ្អែកលើកាសម្រេចចិត្ត របស់ RGC ហិរញ្ញវត្ថុបានទទួលពីយុទ្ធសាស្ត្ររេដបូកថ្នាក់ជាតិ អាចត្រូវបានប្រើប្រាស់ ដើម្បីជួយរដ្ឋាភិបាលដូចខាងក្រោមៈ

1. ពន្យារពេលនៃការផ្អាកការផ្តល់សម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ចយ៉ាងតិច <u>XXX</u> ឆ្នាំ
2. បន្តការស៊ើបអង្កេតពីស្ថានភាពរបស់សម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ច
3. ត្រួតពិនិត្យនីតិវិធីនៃការផ្តល់ដីសម្បទានសង្គមកិច្ច ដែលប៉ះពាល់ដល់ការបាត់បង់ និងរេចរឹលព្រៃឈើ
4. ពង្រឹងទម្រង់ការត្រួតពិនិត្យ វាយតម្លៃ និងដំណើរការផ្លូវច្បាប់ និងគ្រប់គ្រងសម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ច ដើម្បីសម្រេចបានទស្សនៈវិស័យរបស់រដ្ឋាភិបាលដែលថាសម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ចជាយន្តការដើម្បីធ្វើឲ្យប្រសើរឡើងនូវកំណែទម្រង់ដីធ្លី និងការអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ។

១. សម្បទានដី

<u>សំណើសកម្មភាព</u>

២.ច្បាប់ និងការគ្រប់គ្រងនៃសម្បទានដីសង្គមកិច្ច

- ដូចដែលបានបញ្ជាក់ក្នុងអនុក្រឹត្យលេខ១៩ សម្បទានដីសង្គមកិច្ចត្រូវបានផ្តល់សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍន៍សហគមន៍ជនបទ ប្រើប្រាស់ជាលក្ខណៈផលិតកម្មកសិកម្មខ្នាតតូច និងការពង្រីកភូមិ។ ការកាប់សម្អាតដើមឈើនៅលើដីសម្បទានសង្គមកិច្ចត្រូវបានប្រើប្រាស់នៅក្នុងសហគមន៍ និងមិនសម្រាប់ធ្វើពាណិជ្ជកម្ម។

- ការសិក្សាកន្លងមកបានរកឃើញថា សម្បទានដីសង្គមកិច្ចដែលបានផ្តល់ជូនក្រុមគ្រួសារកងទ័ព ជនចំណូលស្រុក គ្រួសារគ្មានដីធ្លី និងសកម្មភាពកាប់រានផ្សេងទៀតមានការជាប់ពាក់ពន្ធ័យ៉ាងសំខាន់នឹងការបាត់បង់ព្រៃឈើ។

ដូច្នេះយុទ្ធសាស្ត្ររេដបូកថ្នាក់ជាតិ គួរផ្តោតលើសកម្មភាពមួយចំនួនដូចជាៈ

១. សម្បទានដី

<u>សំណើសកម្មភាព</u>

1. បង្កើនប្រសិទ្ធភាពការអនុវត្ត និងការត្រួតពិនិត្យនៃអនុក្រឹត្យលេខ១៩
2. ពង្រឹងការសម្របសម្រួលការប្រើប្រាស់ដីដែលបានផ្តល់ជាសម្បទានដីសង្គមកិច្ច
3. ត្រួតពិនិត្យនីតិវិធីនៃការផ្តល់ដីសម្បទានសង្គមកិច្ច ដែលមានតទ្ធិពលទៅលើការបាត់បង់ និងរេចរឹលព្រៃឈើ
4. គ្រប់គ្រងស្ថានភាពការតាំងទីលំនៅស្របច្បាប់នៅក្នុងតំបន់ព្រៃ
5. ផ្តល់ការងារ និងមុខរបរផ្សេងៗ សម្រាប់ជនអន្តោប្រវេសន៍ និងកងទ័ព។

១. សម្បទានដី

<u>សំណើសកម្មភាព</u>

៣.ការធ្វើឲ្យប្រសើរឡើងនូវកាបូនស្តុកព្រៃឈើ និងការគ្រប់គ្រងព្រៃឈើប្រកបដោយនិរន្តភាព

ចំពោះសម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ចដែលមិនមានសកម្មភាព ឬដីសម្បទានសង្គមកិច្ចមិនដំណើរការ ហិរញ្ញវត្ថុបានទទួលសម្រាប់យុទ្ធសាស្ត្ររេដបូកថ្នាក់ជាតិ អាចជួយរាជរដ្ឋាភិបាល ជាពិសេសសជួយMAFF និង MoE ដើម្បី៖

1. ស្តារព្រៃនៅតំបន់ដីរេចរឹល
2. ប្រែក្លាយដីសម្បទានសេដ្ឋកិច្ចដែលបានដកហូត មកជាការគ្រប់គ្រងតាមបែបសហគមន៍មូលដ្ឋាន មានដូចជាសហគមន៍ព្រៃឈើ សហគមន៍តំបន់ការពារ រឺ សហគមន៍នេសាទ
3. ពង្រឹងការអនុវត្តន៍គោលនយោបាយថ្នាក់ជាតិពាក់ពន្ធ័នឹងការគ្រប់គ្រងព្រៃឈើប្រកបដោយនិរន្តភាព ក៏ដូចជាការស្វែងរក មធ្យោ បាយ បញ្ចូលការគ្រប់គ្រងព្រៃឈើដោយសហគមន៍មូលដ្ឋាន ចូលទៅក្នុងគោលនយោបាយ ការវិនិយោគ និងផែនការថ្នាក់ជាតិបន្តអភិវឌ្ឍន៍កសិកម្មនៅតំបន់រេចរឹល ដែលដកហូតពីដីសម្បទានសេដ្ឋកិច្ចដែលមានកាបូនតិចនិងប្រយោជន៍រួម

២. ពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់កាប់ឈើខុសច្បាប់ការកាប់រានទន្ទ្រានយកដីជាកម្មសិទ្ធ

សំណើសកម្មភាព

- យុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណដំណាក់កាលទី៣(២០១៣-២០១៨) បានបញ្ជាក់យ៉ាងជាក់លាក់ អំពីការអនុវត្តន៍ច្បាប់ស្តីពីព្រៃឈើ ដែលជាផ្នែកមួយយ៉ាងសំខាន់សម្រាប់ការគ្រប់គ្រង ធនធានធម្មជាតិប្រកបដោយនិរន្តភាពនៅកម្ពុជា។
- យុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណនេះ រួមមានពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់ នីតិវិធីប្រឆាំងនឹងបទល្មើស និង ជនទាំងឡាយណាដែលកាប់ឈើខុសច្បាប់ និងការកាប់រានទន្ទ្រានយកដីជាកម្មសិទ្ធ។ នីតិវិធីទាំងនោះស្ថិតនៅក្រោម កម្មវិធីព្រៃឈើជាតិ NPASMP and SPFF។
- យុទ្ធសាស្ត្ររេដបូកថ្នាក់ជាតិ នឹងចូលរួមចំណែកទៅលើការខិតខំប្រឹងប្រែងតាមរយៈ សកម្មភាពមួយចំនួនដូចខាងក្រោម៖

២. ពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់កាប់ឈើខុសច្បាប់ការកាប់រានទន្ទ្រានយកដីជាកម្មសិទ្ធ

<u>សំណើសកម្មភាព</u>

1. បង្កើនសមត្ថភាពផ្នែក (ហិរញ្ញវត្ថុ បច្ចេកទេស នយោបាយ និងរដ្ឋបាល) នៃស្ថាប័នអនុវត្តន៍ច្បាប់ព្រៃឈើ និងស្ថាប័នផ្សេងៗទៀត ជាពិសេស MAFF, MoE និងក្រសួងមហាផ្ទៃ ផ្សព្វផ្សាយអំពីសិទ្ធ និងការទទួលខុសត្រូវទាក់ទងដី និងការគ្រប់គ្រងព្រៃឈើ

2. គាំទ្រការអភិវឌ្ឍនៅនឹងកន្លែង កន្លែងដែលអន្តោប្រវេសន៍ចូលទៅរស់នៅតំបន់ព្រៃ ធ្វើឲ្យប្រសើរឡើងនូវការទទួលបានព័ត៌មានជាសាធារណៈ និងការផ្សព្វផ្សាយទាក់ទងច្បាប់ព្រៃឈើបណ្តុះបណ្តាលចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញាអំពីច្បាប់ព្រៃឈើ តួនាទីភារកិច្ច ដែលមានបញ្ជាក់ក្នុងក្រមព្រហ្មទណ្ឌឆ្នាំ២០០៧

3. ជម្រុញការចូលរួមពីអ្នកពាក់ព័ន្ធ ជាពិសេសអ្នកពាក់ព័ន្ធនៅមូលដ្ឋាន ក្នុងការរៀបចំប្រព័ន្ធបង្ក្រាប និងបង្ការឧក្រិដ្ឋកម្មព្រៃឈើ បង្កើតយន្តការឆ្លើយតបឧក្រិដ្ឋកម្មព្រៃឈើនៅថ្នាក់ជាតិ និងថ្នាក់មូល ដ្ឋាន ដើម្បីត្រួតពិនិត្យ បញ្ជាក់ និងដោះស្រាយរបាយការណ៍សកម្មភាពបទល្មើសព្រៃឈើ និងការកាប់រានដីព្រៃយកជាកម្មសិទ្ធិ

២. កម្មវិធីទ្រទ្រង់ជីវភាពឲ្យមាននិរន្តរភាពសកម្មភាពប្រមូលអុសសកម្មភាពប្រើប្រាស់ដីខ្នាតតូចដែលគ្មាននិរន្តរភាព

សំណើសកម្មភាព

- យុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណដំណាក់កាលទី៣(២០១៣-២០១៨) បានបញ្ជាក់ច្បាស់អំពីសិទ្ធនៃការកាន់កាប់ដី ដែលជាយន្តការមួយដើម្បីសម្រេចបានការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិប្រកបដោយនិរន្តភាព។

- កម្មវិធីព្រៃឈើជាតិបង្ហាញថាការកំណត់ព្រំតំបន់ព្រៃឈើ និងការពង្រីកតំបន់ជាសហគមន៍ ព្រៃឈើជាសកម្មភាពចម្បង។ សកម្មភាពការខិតខំប្រឹងប្រែងដើម្បីផ្តល់បណ្ណ័កម្មសិទ្ធដីធ្លីសម្រាប់ជនជាតិដើមភាគតិចមានភាពយឺតយ៉ាវ។ ការសិក្សាបានបង្ហាញថាការប្រមូលអុសមិនមាននិរន្តភាព និងសកម្មភាពប្រើប្រាស់ដីទំហំតូច មិនមាននិរន្តភាព គឺជាកត្តាចម្បងដែលនាំឲ្យបាត់បង់ និងរេចរឹលព្រៃឈើនៅកម្ពុជា។

- ដូចនេះ យុទ្ធសាស្ត្ររេដបូកថ្នាក់ជាតិអាចចូលរួមចំណែកដូចខាងក្រោមៈ

សំណើសកម្មភាព

1. ការធ្វើឲ្យបានច្បាស់នូវសិទ្ធប្រើប្រាស់ដីធ្លី តាមរយៈការអភិវឌ្ឍន៍ និងការរក្សាកិច្ចព្រមព្រៀងប្រើប្រាស់ដីធ្លីជាមួយសហគមន៍មូលដ្ឋាន
2. ជួយបង្កើនល្បឿនដល់ការផ្តួចផ្តើមដែលកំពុងអនុវត្តដោយរាជរដ្ឋាភិបាល ក្នុងការទទួលស្គាល់សិទ្ធិរបស់សហគមន៍ព្រៃឈើ សហគមន៍តំបន់ការពារធម្មជាតិ និងសហគមន៍នេសាទ តាមរយៈការធ្វើឲ្យមានភាពសមញ្ញនូវដំណើរការអនុម័តដ៏ស្មុគស្មាញ និង វែងអន្លាយនាពេលបច្ចុប្បន្ន ។
3. នៅទីកន្លែងដែលឥន្ធនៈមានប្រភពពីឈើ(អុស) មិនអាចអភិវឌ្ឍ ឬ មិនអាចផ្គត់ផ្គង់ប្រកបដោយនិរន្តរភាព ត្រូវណែនាំជម្រើសនានា ដែលអាចបន្ថយនូវការប្រើប្រាស់ថាមពលដែលមានប្រភពពីកាបូន។
4. គាំទ្រសកម្មភាពផ្តល់ជម្រើសមុខរបរទ្រទ្រង់ជីវភាពរស់នៅដែលអាចកាត់បន្ថយការបាត់បង់ និងការរេចរឹលព្រៃឈើ មានដូចជា៖
   - ផ្តល់នូវសកម្មភាពផ្សព្វផ្សាយកសិកម្ម
   - បង្កើតគម្រោងទ្រទ្រង់ជីវភាពរស់ដោយផ្អែកលើអនុផលព្រៃឈើជាមូលដ្ឋាន
   - បង្កើតសកម្មភាពបង្កើតប្រភពចំណូលដល់សហគមន៍មូលដ្ឋានដូចជាអេកូទេសចរណ៍

៣. ភ្លើងព្រៃ

សំណើសកម្មភាព

- ការសិក្សាបានបង្ហាញថា ផលប៉ះពាល់ចំបងនៃភ្លើងព្រៃនៅប្រទេសកម្ពុជា បានបំផ្លាញនូវប្រភេទពូជព្រៃស្រោង ដែលងាយរងគ្រោះដោយសារភ្លើង ដែលធ្វើឲ្យផ្ទៃដីព្រៃស្រោង និងព្រៃពាក់កណ្តាលស្រោងដ៏ធំធេង ប្រែក្លាយទៅជាតំបន់ព្រៃរបោះ។ ដំណើរការនេះ កំពុងវិវត្តទៅមុខនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា និងធ្វើឲ្យផ្ទៃដីព្រៃពាក់កណ្តាលស្រោងភាគច្រើនបំផុត បានប្រែក្លាយទៅជាតំបន់ព្រៃរបោះ ធ្វើឲ្យបាត់បង់គុណភាពដី និងប្រែក្លាយដីទៅជាស្រទាប់រឹងដែលកាត់បន្ថយដីជាតិដី និងកាត់បន្ថយដីវម៉ាស់ និងកាបូនស្តុកទាំងខាងលើ និងខាងក្រោមដី។
- បច្ចុប្បន្ន បទបញ្ញត្តិ ដែលទាក់ទង នឹងភ្លើងព្រៃនៅប្រទេសកម្ពុជា មានគោលបំណងការពារកុំឲ្យភ្លើងឆេះព្រៃឈើ ទោះបីជានៅក្នុងច្បាប់ព្រៃឈើមានការអនុញ្ញាតឲ្យប្រើភ្លើងសម្រាប់ការថែទាំព្រៃឈើក៏ដោយ។
- ជាមួយនិងការអភិវឌ្ឍយុទ្ធសាស្ត្ររេដបូកជាតិ នឹងឈរលើទស្សនៈផ្សេងៗស្តិពីតួនាទីរបស់ភ្លើងក្នុងការថែរក្សាកាបូនពីព្រៃឈើ ទាមទារឲ្យមានការសិក្សាស្រាវជ្រាវបន្ថែមទៀត ដើម្បីធ្វើឲ្យគោលនយោបាយកាន់តែមានភាពសមស្រប។

៣. ភ្លើងព្រៃ

សំណើសកម្មភាព

នៅក្នុងពេលជាមួយគ្នានេះ យុទ្ធសាស្ត្ររេដបូកជាតិគួរផ្តោតទៅលើ៖

1. វិធានការណ៍ការពារភ្លើងឆេះព្រៃរួមមាន ការជម្រះយកចេញនូវឈើងាប់មួយចំនួន និងការកសាងផ្លូវភ្លើងសម្រាប់ការពារ ការរីករាលដាលនៃការដុតភ្លើង និងការឆេះព្រៃបណ្តាលមកពីកត្តាធម្មជាតិ
2. បង្កើនការយល់ដឹងក្នុងចំណោមសហគមន៍មូលដ្ឋាន
3. សិក្សាស្រាវជ្រាវបន្ថែមទៅលើឥទ្ធិពលនៃភ្លើងឆេះព្រៃដែលបណ្តាលមកពីកត្តាធម្មជាតិ និងមនុស្ស និងភាពញឹកញាប់នៃការ កើតឡើងភ្លើងព្រៃទៅលើដង់ ស៊ីតេកាបូនព្រៃឈើ។

៤. ការអភិវឌ្ឍន៍ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ

សំណើសកម្មភាព

- តាមការពិនិត្យមើលទៅលើស្ថានភាពបច្ចុប្បន្ននៃផែនការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចជាតិបាន បង្ហាញថា រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាកំពុងធ្វើផែនការអភិវឌ្ឍន៍ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធមួយចំនួន ដើម្បីលើកកំពស់កំណើនសេដ្ឋកិច្ច និងដើម្បីបំពេញតម្រូវការថាមពលស្របតាមការរីកចំរើនផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច។
- ជាងនេះទៅទៀត យុទ្ធសាស្រ្តចតុកោណតំណាក់កាលទី៣ និងផែនការយុទ្ធសាស្រ្តអភិវឌ្ឍជាតិ(២០១៣-២០១៨) បានបង្ហាញយ៉ាងច្បាស់ថា រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបាន ប្តេជ្ញាចិត្តយ៉ាងខ្លាំងក្លាក្នុងការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចដោយធានាបាននិរន្តរភាពបរិស្ថាន។

៤. ការអភិវឌ្ឍន៍ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ

សំណើសកម្មភាព

ដោយសារមូលហេតុនេះ យុទ្ធសាស្ត្ររេដបូកជាតិ គួររួមចំណែកបំពេញការងារដូចខាងក្រោម៖

1. ផ្តល់ការគាំទ្រ (បច្ចេកទេស ហិរញ្ញវត្ថុ នីតិក្រម) ដើម្បីពង្រឹងក្រសួងបរិស្ថាន និងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធនានា អនុវត្តឲ្យមាន ប្រសិទ្ធិភាពនូវច្បាប់វាយតម្លៃផលប៉ះពាល់បរិស្ថាន(EIA)
2. ផ្តល់ការគាំទ្រ (បច្ចេកទេស ហិរញ្ញវត្ថុ នីតិក្រម) ដើម្បីពង្រឹងក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ក្នុងការអនុវត្តជំពូក ដែលមាននៅក្នុងច្បាប់ព្រៃឈើឆ្នាំ២០០២ ស្តីពីប្រតិបត្តិការរុករករ៉ែក្នុងតំបន់ព្រៃអចិន្ត្រៃយ៍របស់រដ្ឋ
3. គាំទ្រឲ្យមានតម្លាភាព គណនេយ្យភាព និងធ្វើការពិគ្រោះយោបល់ឲ្យបានពេញលេញ និងមានប្រសិទ្ធិភាព និងការចូលរួមពីអ្នកពាក់ព័ន្ធទាក់ទងនឹងគម្រោងអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធនានាក្នុងតំបន់ព្រៃឈើ
4. លើកកំពស់ការទទួលបានព័ត៌មានជាសាធារណៈ និងការប្រកាសនានាដែលទាក់ទងនិងផែនការ អភិវឌ្ឍ ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ និងដំណើរការវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់បរិស្ថាន (EIA)

ប្រយោលផ្ទាល់

៩. អភិបាលកិច្ច

<u>សំណើសកម្មភាព</u>

1. ជួយគាំទ្រដល់ការធ្វើសុខដុមរម្យនីយកម្ម ច្បាប់ និងគោលនយោបាយអន្តរវិស័យ និងគ្រប់កម្រិតក្នុងជួររាជរដ្ឋាភិបាល
2. អនុវត្តគោលនយោបាយដីធ្លី និងច្បាប់ពាក់ព័ន្ធ
3. កែលម្អយន្តការដោះស្រាយទំនាស់
4. កែលម្អការសម្របសម្រួលការប្រើប្រាស់ដី
5. ជួយគាំទ្រឲ្យមានតម្លាភាព និងការពិគ្រោះយោបល់នានា ពិនិត្យមើលស្ថានភាពបច្ចុប្បន្នស្ដីពីតម្រូវការវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់សង្គម និង បរិស្ថាន និងបង្កើតជាអនុសាសន៍ ដើម្បីដោះស្រាយ បញ្ហាទាំងនោះសម្រាប់សកម្មភាពនៅក្នុងតំបន់ព្រៃឈើ។

ប្រយោលផ្ទាល់

២. កសិកម្ម អត្រាប្រជាជន និង ការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ

សំណើសកម្មភាព

1. លើកកំពស់ប្រពលវប្បកម្មកសិកម្មចំពោះកសិដ្ឋានដែលមានដីធំ
2. អនុវត្តច្បាប់ទាក់ទងនិងការអភិវឌ្ឍទ្រង់ទ្រាយធំ ដោយរួមបញ្ចូលទាំងកិច្ចសន្យាដីសម្បទានសេដ្ឋកិច្ច និងតម្រូវការវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់បរិស្ថាន EIAs
3. ពិនិត្យមើលពីនិតិវិធីនានាសម្រាប់ការផ្តល់ដីសម្បទាន ដែលទាក់ទងដល់ផលប៉ះពាល់នៃការបាត់បង់ និងការរេចរិលព្រៃឈើ
4. ពិគ្រោះយោបល់ទៅលើការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្តក្នុងការធ្វើផែនការប្រើប្រាស់ដី
5. ពិនិត្យមើលពីគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍវិស័យកសិកម្មនិងកម្មវិធីនានានិងកំណត់អំពីទំនាស់ ហើយនិងប្រមូលចងក្រង
6. ពិនិត្យមើលអំពីការប្រមូលផ្តុំបញ្ហាទំនាស់ ជាមួយកម្មវិធីប្រពលវប្បកម្មកសិកម្មផ្សេងៗរបស់អ្នកផ្តល់ជំនួយពិនិត្យមើលពីដំណើរការធ្វើផែនការ និងការផ្តល់សម្បទាននិងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធដែលត្រូវកែលម្អ

ប្រយោលផ្ទាល់

៣. សេដ្ឋកិច្ច

<u>សំណើសកម្មភាព</u>

1. បង្កើតយន្តការហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់រេដបូកដើម្បីលើកកំពស់តម្លៃសេដ្ឋកិច្ចព្រៃឈើ
2. រៀបចំទម្រង់បែបបទផ្តល់សម្បទានសម្រាប់រេដបូកធ្វើជាជម្រើសមួយចំពោះការផ្តល់ដីសម្បទាន
3. ប៉ាន់ប្រមាណឲ្យបានពិស្តារអំពីសក្តានុពលផលប្រយោជន៍ដែលបានពីរេដបូក និងសេវាកម្មបរិស្ថានផ្សេងទៀតដែលបានពីព្រៃឈើ
4. ស្វែងយល់ពីសក្តានុពលនៃការផ្តល់សម្បទាន ជាពិសេសសម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ច ដែលអាចបង្កើនអាងកាបូន និងស្តុកកាបូនព្រៃឈើ
5. ពិនិត្យមើលពីផលប៉ះពាល់នៃការបំភាយឧស្ម័នចេញពីតំបន់ផ្តល់ដីសម្បទានលើកកំពស់ការយល់ដឹងអំពីរេដបូក និងតម្លៃសេដ្ឋកិច្ចនៃការបម្រែបម្រួលអាកាសធាតុ។

អរគុណ !

ជំពូកទី៣៖
យុទ្ធសាស្ត្ររេដបូកកម្ពុជា

3.1. ទស្សនៈវិស័យ

លើកកម្ពស់ជីវភាពរស់នៅរបស់សហគមន៍ដែលពឹងផ្អែកលើព្រៃឈើ និងជនជាតិដើមភាគតិច តាមរយៈការគ្រប់គ្រងព្រៃឈើប្រកបដោយនិរន្តភាព ការអភិរក្សជីវចម្រុះ និងការអភិវឌ្ឍបៃតង។

3.2. បេសកកម្ម

ដើម្បីសម្រេចទស្សនៈវិស័យនៃការគ្រប់គ្រងព្រៃឈើប្រកបដោយនិរន្តភាព ការអភិរក្សជីវចម្រុះ និងការអភិវឌ្ឍបៃតង ត្រូវធ្វើតាមរយៈប្រព័ន្ធអភិបាលកិច្ចដូចខាងក្រោមៈ

១. លើកកម្ពស់មុខងារស្ថាប័នគ្រប់គ្រងព្រៃឈើ និងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ

២. ពង្រឹងគោលនយោបាយ ច្បាប់ និងលិខិតបទដ្ឋាន ពិសេស ពង្រឹងច្បាប់ព្រៃឈើ

៣. បង្កើនសមត្ថភាពមន្ត្រីថ្នាក់ជាតិ និងក្រោមជាតិទៅលើការគ្រប់គ្រងធនធានព្រៃឈើ

3.3. គោលបំណង

យុទ្ធសាស្ត្ររេដបូកជាតិត្រូវបានអភិវឌ្ឍន៍តាមគោលបំណងដូចខាងក្រោមៈ

- ដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍ រឺ លើកកម្ពស់ការអនុវត្តគោលនយោបាយ និងនីតិវិធី ដែលជម្រុញការអភិរក្ស និងការគ្រប់គ្រងព្រៃឈើប្រកបដោយនិរន្តភាព និងជីវចម្រុះ រួមជាមួយការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចសង្គម ដែលនឹងជួយបង្កើនជីវភាពសហគមន៍មូលដ្ឋាន និងជនជាតិដើមភាគតិច។

- ដើម្បីគាំទ្រដល់កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដើម្បីរក្សាគម្របព្រៃឈើឲ្យបាន ៦០ ភាគរយ នៃផ្ទៃដីសរុប ដើម្បីសម្រេចទិសដៅអភិវឌ្ឍន៍សហសវត្សរ៍២០១៥ របស់កម្ពុជា។

- ដើម្បីផ្តល់មូលដ្ឋានគ្រឹះ និងទិសដៅសម្រាប់ការបញ្ចូលអភិបាលកិច្ច និងប្រព័ន្ធច្បាប់ដើម្បីធានាភាពច្បាស់លាស់ គណនេយ្យភាព ប្រសិទ្ធភាព ប្រសិទ្ធផល និងការអនុវត្តប្រកបដោយសមធម៌នៃគោលនយោបាយ និងការកំណត់នីតិវិធី(ជំពូកទី៤)

- ដើម្បីបំពេញសេចក្តីត្រូវការរបស់កម្ពុជាក្រោមសន្ធិសញ្ញាស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ដែលអាចមានលទ្ធភាពទទួលបានសំណងសម្រាប់ការអនុវត្តនីតិវិធី និងគោលនយោបាយរេដបូក។

3.4 ទំហំ និងសកម្មភាពរេដបូក (Scopes and Scale)

យុទ្ធសាស្ត្ររេដបូកជាតិ គឺអនុវត្តនៅកម្រិតថ្នាក់ជាតិជាមួយការអនុវត្តសកម្មភាពបណ្ដុះអាសន្ននៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ ដើម្បីធ្វើការអនុវត្តសាល្បងនូវគោលនយោបាយ និង វិធានដែលបានជ្រើសរើស។

ដើម្បីអោយស្របគ្នាជាមួយ ទំហំ និងសមត្ថភាព NFMS និង FREL/FRL **យុទ្ធសាស្ត្ររេដបូកជាតិចាប់ផ្ដើមជាដំបូងដោះស្រាយបុព្វហេតុនៃ ការបាត់បង់ព្រៃឈើ និង ការបង្កើនបរិមាណសន្និធិការបូនតាមរយៈសកម្មភាពការដាំឈើ និងស្ដារព្រៃឈើយុទ្ធសាស្ត្ររេដបូកជាតិ** នឹងចូលរួមការបន្ធូបន្ថយការប្រែប្រួលអាកាសធាតុតាមក្នុងវិស័យព្រៃរយៈសកម្មភាពដូចខាងក្រោម៖

ក. កាត់បន្ថយការបំភាយឧស្ម័នពីការបាត់បង់ព្រៃឈើ

ខ. កាត់បន្ថយការបំភាយឧស្ម័នពី**ការរិចរឹលព្រៃឈើ**

គ. ការអភិរក្សស្តុកកាបូនព្រៃឈើ

ឃ. ការគ្រប់គ្រងព្រៃឈើប្រកបដោយនិរន្តរភាព

ង. ការបង្កើនស្តុកកាបូនព្រៃឈើ

3.5 គោលដៅ

គោលដៅខាងក្រោម ត្រូវបានរៀបចំឡើង ផ្អែកទៅតាមសកម្មភាព ដែលត្រូវបានកំណត់ និងអនុវត្ត ដូចដែលមាននៅក្នុងផែនទីបង្ហាញផ្លូវរេដបូករបស់ប្រទេសកម្ពុជា (២០១១)។

គោលដៅរយៈពេលខ្លី (ត្រឹមចុងឆ្នាំ ២០១៥)៖ ដំណាក់កាលត្រៀមខ្លួន - សកម្មភាពដែលត្រូវបញ្ចប់រួមមាន ៖

- រៀបចំ និងធ្វើអោយប្រសើរឡើងនៃ NRS និងការអនុវត្តក្របខណ្ឌ រួមមាន ការស្នើឡើងក្នុងការរៀបចំ SIS និង ការបែងចែកការលើទឹកចិត្តពីរេដបូក
- សំណើសម្រាប់រៀបចំ NSMFសម្រាប់ការ វាស់វែង រាយការណ៍ និងផ្ទៀងផ្ទាត់ (MRV)
- ស្នើឡើងក្នុងការរៀបចំ FRELs/FRLs
- ផ្តួចផ្តើមក្នុងការរៀបចំ និងសាល្បងអនុវត្ត NFMS, SIS, and FREL/FRL

គោលដៅរយៈពេលមធ្យម (២០១៦-២០២០)៖ ដំណាក់កាលអនុវត្ត- សកម្មភាពដែលត្រូវបញ្ចប់រួមមាន ៖

- FREL/FRL, SIS, and NFMS ត្រូវបានរៀបចំ និងកដាក់អោយដំណើការនៅកម្រិតថ្នាក់ជាតិ និងសំខាន់បំផុតនោះ FREL/FRL អាចត្រូវបានគេវាយតម្លៃតាមរយៈបច្ចេកទេស

- ស្នើអោយមានការ Results-based Finance ប្រសិនបើ FREL/FRL, SIS and NFMS បានប្រតិបត្តការនៅក្នុងអំឡុងពេលតំណាក់កាលអនុវត្ត

- អនុវត្តសាកល្បង គោលនយោបាយ និងវិធានរបស់រេដបូក សម្រាប់សកម្មភាព Results-based Finance នៅកម្រិតថ្នាក់ជាតិ (រឺ ថ្នាក់ក្រោមជាតិក្នុងទម្រង់ជាវិធានបណ្តោះអាសន្ន) ប៉ុន្តែមិនកំណត់ដល់៖
  - ការបន្តពន្យាការផ្តល់ដីសម្បទានសេដ្ឋកិច្ចឆ្នាំ២០១២
  - វាយតម្លៃពីស្ថាភាព និងការបំពេញតាមផ្លូវច្បាប់នៃការផ្តល់ដីសម្បទានសេដ្ឋកិច្ច
  - ពង្រឹងអភិបាលកិច្ចព្រៃឈើ , ជាពិសេសជាទងនឹងការកាប់ឈើដោយគ្មានការអនុញ្ញាត្តិ និងការរានដី

- បញ្ឈាក់ពីកម្មសិទ្ធិដីធ្លី និងបន្តការកំណត់ព្រំប្រទល់ដែនព្រៃឈើ
- ពង្រឹងការអនុវត្តគោលនយោបាយការគ្រប់គ្រងព្រៃឈើ ជាពិសេស NFP NPAS និងSPFF
- រួមចំណែកដល់គោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ជាពិសេស
  - ✓ យុទ្ធសាស្រ្តចតុកោណ ដើម្បីកំណើន ការងារ សមធម៌ និងប្រសិទ្ធភាព ដំណាក់កាលទី ៣
  - ✓ ផែនការយុទ្ធសាស្រ្តអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ២០១៤-២០១៨
  - ✓ ផែនការយុទ្ធសាស្រ្តស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុនៅកម្ពុជា ២០១៤-២០២៣
  - ✓ គោលនយោបាយជាតិស្តីពីការអភិវឌ្ឍបៃតង ឆ្នាំ ២០១៣

គោលដៅរយៈពេលវែង (ចាប់ផ្តើមពីឆ្នាំ ២០២១ ទៅ)៖ ដំណាក់កាលអនុវត្តសកម្មភាព ផ្អែកតាមលទ្ធផល ៖ សកម្មភាព រួមមាន ៖

- ការអនុវត្ត គោលនយោបាយ និងវិធានរេដបូកពេញលេញនៅកម្រិតជាតិ
- ការទូទាត់ត្រូវបានធ្វើឡើង ទៅតាម ការកាត់បន្ថយការ (ឬការកើនឡើងបរិមាកាបូន) នូវការបំភាយឧស្ម័ន ដែលបានផ្ទៀងផ្ទាត់ ដោយវាស់វែងធៀបជាមួយនឹង FREL/FRL ដែលមានការវាយតម្លៃបច្ចេកទេសត្រឹមត្រូវ
- ដាក់បញ្ចូលរេដ ចូលក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍ និងគោលនយោបាយ ផែនការ និងកម្មវិធី ស្តីពី ការភិវឌ្ឍន៍បៃតង ដូចជា ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ២០១៤-២០១៨ និង យុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណ

ជំពូក៤៖

ការអនុវត្តយុទ្ធសាស្រ្តរេដបូកជាតិ

4.1. តំណាក់កាលអនុវត្តពីឆ្នាំ ២០១៦-២០២០

- កំណត់ពីអាទិភាពនៃបុព្វហេតុដែលនឹងត្រូវដោះស្រាយក្នុងរយៈពេល៥ឆ្នាំខាងមុខ ហើយត្រូវដោះស្រាយបុព្វហេតុទាំងនោះឲ្យបានទូលំទូលាយ តាមរយៈការពង្រឹងការអនុវត្តកម្មវិធីនានាក្នុងការគ្រប់គ្រប់ព្រៃឈើរបស់ប្រទេសកម្ពុជា មានដូចជា៖ *កម្មវិធីព្រៃឈើជាតិ (NEP) ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រជាតិគ្រប់គ្រងតំបន់ការពារ (NPASMP) និង SFPP និងអនុក្រឹត្យស្តីពីសម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ច/សម្បទានដីសង្គមកិច្ច (ELCs/SLCs)*។

- ការកំណត់អាទិភាពពីបុព្វហេតុវាមានទំនាក់ទំនងយ៉ាងជិតស្និទជាមួយនឹងឥទ្ធិពលនៃកត្តាធំៗមួយចំនួនមានដូចជា *អភិបាលកិច្ចនៃធនធានធម្មជាតិ កំណើនប្រជាជន និងសកម្មភាពនានាក្នុងការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច ដូច្នេះយុទ្ធសាស្ត្ររេដបូកជាតិចាំបាច់ត្រូវផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់អនុវត្តនូវសកម្មភាពខាងក្រៅពីវិស័យព្រៃឈើ*។

ដើម្បីឲ្យកម្ពុជាទទួលបានការទូទាត់ថវិកាផ្អែកលើលទ្ធផលសម្រាប់សកម្មភាពរេដបូក នៅតំណាច់ឆ្នាំ២០២០ ប្រទេសកម្ពុជាត្រូវបំពេញមុខងារឲ្យបានពេញលេញនូវ៖

- ប្រព័ន្ធពិនិត្យតាមដានព្រៃឈើជាតិ (NFMS)
- កម្រិតបំភាយយោងឧស្ម័នពីព្រៃឈើ (FREL/) កម្រិតយោងព្រៃឈើ (FRL)
- ប្រព័ន្ធព័ត៌មានស្តីពីការធានាសុវត្ថិភាព (SIS)
- យុទ្ធសាស្ត្ររេដបូកជាតិ (NS)

4.2. តំណាក់កាលអនុវត្តសកម្មភាពផ្អែកលើលទ្ធផល ពីឆ្នាំ២០២១

- ចាប់ផ្តើមអនុវត្តពីឆ្នាំ២០២១ តទៅ វិធីសាស្រ្ត និងទិន្នន័យនៃប្រព័ន្ធពិនិត្យតាមដានព្រៃឈើជាតិ NFMS កម្រិតបំភាយឧស្ម័នយោងពីព្រៃឈើ FREL/ កម្រិតយោងព្រៃឈើ FRL និងប្រព័ន្ធព័ត៌មានស្តីពីការធានាសុវត្ថិភាពSIS ត្រូវបានធ្វើការកែលម្អ

- នៅមួយឆ្នាំមុននៃតំណាក់កាលចុងក្រោយក្នុងការអនុវត្ត ចាំបាច់ត្រូវធ្វើការវិភាគ SWOT (ភាពខ្លាំង ភាពខ្សោយ កាលានុវត្តភាព និងការគំរាមគំហែង) ឲ្យមានលក្ខណៈឯករាជ្យនិងទូលំទូលាយ និងធ្វើការវាយតម្លៃពីការNRS , NFMS, FREL/ FRL និងSIS .

- ដើម្បីជានាឲ្យមានការអនុវត្តស្របតាមសេចក្តីសម្រេចចិត្តជាលក្ខណៈអន្តរជាតិ ស្តីពីរេដបូក គួររៀបចំឲ្យមានការពិភាក្សាពិនិត្យមើលឡើងវិញពីគោលនយោបាយ ការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្ត និងគោលការណ៍ណែនាំផ្សេងៗពីស្ថាប័នមួយចំនួន មានដូចជា UNFCCC ឬ IPCC ក្នុងចន្លោះឆ្នាំ២០១៦ និង២០២០។

FOREST CARBON PARTNERSHIP FACILITY

UNDP
Empowered lives.
Resilient nations.

ជំពូកទី ៥ ៖

ក្របខ័ណ្ឌ និងប្រព័ន្ធព័ត៌មានស្តីពីការធានាសុវត្ថិភាពរេដបូក

គោលបំណងសំខាន់ៗនៃប្រព័ន្ធធានាសុវត្ថិភាពទេសចរ

នៅកម្រិតអប្បបរមា

- កំណត់ហានិភ័យអវិជ្ជមាននៃសកម្មភាពទេសចរ
- កំណត់វិធានការប្រតិបត្តិការ ដើម្បីបញ្ចៀស ឬ កាត់បន្ថយហានិភ័យអវិជ្ជមានឲ្យតូចបំផុត។

ប៉ុន្តែថែមទាំង,

- ជួយឲ្យទេសចរអាចផ្តល់នូវពហុប្រយោជន៍ដល់សង្គម និងបរិស្ថាន
- ផ្តល់ឲ្យរដ្ឋាភិបាលនូវគោលការណ៍ណែនាំ ដើម្បីកំណត់ក្របខណ្ឌការងារកម្មវិធីជាតិ ដែលរួមបញ្ចូលនូវការគិតគូរពីបញ្ហាសង្គម និងបរិស្ថាន និងធានាថាទេសចរ នឹងរួមចំណែកក្នុងការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយនិរន្តរភាព។

សេចក្ដីសម្រេចសំខាន់ៗរបស់UNFCCC ស្ដីពីប្រព័ន្ធធានាសុវត្ថិភាព

- ប្រព័ន្ធធានាសុវត្ថិភាព Cancun (សេចក្ដីសម្រេច 1/CP.16)
- សេចក្ដីណែនាំ Durban (សេចក្ដីសម្រេច 12/CP.17)
- ក្របខណ្ឌការងារ Warsaw (សេចក្ដីសម្រេច 12/CP.19)

កិច្ចព្រមព្រៀង Cancun (សេចក្តីសម្រេចចិត្ត១/ CP.១៦)

ពេលដែលដំណើរការសកម្មភាពបានយោងទៅក្នុងកថាខ័ណ្ឌ *៧០* ការធានាសុវត្ថិភាពដូចខាងក្រោមនេះគួរតែត្រូវបានលើកកម្ពស់:

ក. បំពេញបន្ថែម ឬស្របទៅនឹង គោលបំណងកម្មវិធីព្រៃឈើជាតិ និងអនុសញ្ញាអន្តរជាតិ

ខ. រចនាសម្ព័ន្ធអភិបាលកិច្ចមានតម្លាភាព និងមានប្រសិទ្ធិភាពដែលគិតពីច្បាប់ និងអធិបតេយ្យភាពជាតិ

គ. គោរពចំពោះចំណេះដឹង និងសិទ្ធិរបស់ជនជាតិដើមភាគតិច និងសមាជិកសហគមន៍មូលដ្ឋាន

កិច្ចព្រមព្រៀង Cancun (សេចក្ដីសម្រេចចិត្ត១/ CP.១៦)

ឃ. ការចូលរួមពេញលេញនិងមានប្រសិទ្ធិភាពរបស់ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធជាពិសេសជនជាតិដើមភាគតិចនិងសហគមន៍មូលដ្ឋាន

ង. ស្របជាមួយនឹងការអភិរក្សព្រៃធម្មជាតិ និងភាពសម្បូរបែបជីវសាស្ត្រ

ច. សកម្មភាពដើម្បីដោះស្រាយហានិភ័យនៃការត្រឡប់ថយក្រោយ

ឆ. សកម្មភាពដើម្បីកាត់បន្ថយ ការផ្លាស់ទីរបស់ការបំភាយឧស្ម័ន

ការរៀបចំប្រព័ន្ធព័ត៌មានស្តីពីការធានាសុវត្ថិភាព (SIS)

- សេចក្តីសម្រេចរបស់ UNFCCC លើកឡើងថា រដ្ឋភាគីដែលជាប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍ ត្រូវបង្កើតប្រព័ន្ធមួយ ដើម្បីផ្តល់ព័ត៌មានអំពីរបៀបដែលការធានាសុវត្ថិភាពរេដបូក ត្រូវបានធ្វើឡើង និងគោរព នៅក្នុងការអនុវត្តសកម្មភាពរេដបូកទាំងមូល។
- ដោយធ្វើការពិចារណាលើសេចក្តីសម្រេចទាំងនេះ ប្រទេសកម្ពុជាប្រើប្រាស់អភិក្រម ៣ ជំហាន ដើម្បីបង្កើតប្រព័ន្ធព័ត៌មានស្តីពីការធានាសុវត្ថិភាពរបស់ខ្លួនដូចជា៖

1. ការបង្កើតសូចនាករ ផ្អែកទៅតាមសូចនាករ ដែលត្រូវបានប្រើប្រាស់នៅក្នុងគោលនយោបាយ និងវិធានការដែលមានស្រាប់
2. ការជ្រើសរើសវិធីសាស្ត្រសម្រាប់ប្រមូល និងវិភាគទិន្នន័យ និង
3. ការកំណត់ពីការទទួលខុសត្រូវរបស់ស្ថាប័ន ក្នុងការផ្តល់ព័ត៌មាន។

ប្រព័ន្ធពត៌មានអំពីប្រព័ន្ធធានាសុវត្ថិភាព (SIS)

សេចក្តីណែនាំ Durban

- ប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍគឺតម្រូវឲ្យផ្តល់នូវពត៌មានអំពីរបៀបដែលប្រព័ន្ធធានាសុវត្ថិភាព Cancun ត្រូវបានដោះស្រាយ និងគោរព។

ក្របខណ្ឌការងារ Warsaw

- ប្រព័ន្ធពត៌មានអំពីប្រព័ន្ធធានាសុវត្ថិភាព គឺជាលក្ខខណ្ឌមួយសម្រាប់ការទូទាត់ផ្អែកលើលទ្ធផល (សេចក្តីសម្រេច 9 (4)/ CP 19).

- ប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍតម្រូវឲ្យផ្តល់ពត៌មានដល់ UNFCCC យ៉ាងទៀតទាត់ ដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋាននៃការស្មគ្រចិត្ត។

តើប្រព័ន្ធ SIS បង្កើតដោយវិធីណា?

- សេចក្តីសម្រេចរបស់ UNFCCC លើកឡើងថា រដ្ឋភាគីដែលជាប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍ ត្រូវបង្កើតប្រព័ន្ធមួយ ដើម្បីផ្តល់ព័ត៌មានអំពីរបៀបដែល ការជានាសុវត្ថិភាពរេដបូក ត្រូវ**<u>បានដោះស្រាយ</u>**និង**<u>គោរព</u>** នៅក្នុងការអនុវត្តសកម្មភាពរេដបូកទាំងមូល។

- ជំហានដើម្បីបង្កើតប្រព័ន្ធ SIS
  - **ជំហានទី ១**: កំណត់គោលដៅ និងវិសាលភាពប្រព័ន្ធជានាសុវត្ថិភាព
  - **ជំហានទី ២**: ការដោះស្រាយប្រព័ន្ធជានាសុវត្ថិភាព
  - **ជំហានទី ៣**: ការគោរពប្រព័ន្ធជានាសុវត្ថិភាព
  - **ជំហានទី ៤**: កំណត់តម្រូវការព័ត៌មាន និងរចនាសម្ព័ន្ធដើម្បីរៀបចំព័ត៌មាន
  - **ជំហានទី ៥**: វាយតម្លៃប្រភពព័ត៌មានដែលមានស្រាប់

ជំហានទី ១: កំណត់គោលដៅ និងវិសាលភាពប្រព័ន្ធធានាសុវត្ថិភាព

- វិសាលភាព
  - ពេលអនុវត្តសកម្មភាពរេដបូក ប្រទេសកម្ពុជា ជម្រុញ និងគាំទ្រ ប្រព័ន្ធធានាសុវត្ថិភាព មានចែងនៅក្នុង ៧ ចំនុច របស់ សេចក្តីសម្រេច Cancun

- គោលដៅ
  - កាត់បន្ថយហានិភ័យអវិជ្ជមាននៃសកម្មភាពរេដបូក
  - ជួយឲ្យរេដបូកអាចផ្តល់នូវពហុប្រយោជន៍ដល់សង្គម និងបរិស្ថាន

ជំហានទី ២: ការដោះស្រាយប្រព័ន្ធធានាសុវត្ថិភាព

- បកស្រាយថាតើចំណុចទាំង ៧នៅក្នុង Cancun មានន័យយ៉ាងដូចម្តេចក្នុងបរិបទប្រទេសកម្ពុជា

- វាយតម្លៃ គោលនយោបាយ ច្បាប់ និងបទបញ្ញត្តិ ដែលមានស្រាប់ ហើយពាក់ព័ន្ធនឹងប្រព័ន្ធធានាសុវត្ថិភាពរេដបូក

- កែសម្រួល PLR ដែលមានស្រាប់ រឺ បង្កើតថ្មីប្រសិនបើចាំបាច់ ដើម្បីធានាថា ហានិភ័យដែលកើតចេញពីការអនុវត្តសកម្មភាពរេដបូកត្រូវបានកាត់បន្ថយ

ការវាយតម្លៃ គោលនយោបាយ ច្បាប់ និងបទបញ្ញត្តិ

- សេចក្តីណែនាំ
  - គោលគំនិតនៃ ប្រព័ន្ធជានាសុវត្ថិភាព
  - តម្រូវការគន្លឹះរបស់ UNFCCC
- ទទួលយកអនុសាសន៍ពីអ្នកចូលរួមដើម្បី

១. សំណើរកំណត់លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យ និងគោលការណ៍ធានាសុវត្ថិភាព

២. សំណើរគោលនយោបាយ ច្បាប់ និងបទបញ្ញត្តិផ្សេងៗ

៣. សំណើរកំណត់សូចនាករ និងវិធីសាស្រ្តប្រមូលទិន្នន័យសម្រាប់ប្រព័ន្ធពត៌មានធានាសុវត្ថិភាព

- អនុសាសន៍ទទួលបានពីអ្នកចូលរួមនឹងដាក់បញ្ចូលសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍយុទ្ធសាស្រ្តរេដបូកថ្នាក់ជាតិ។

ជំហានទី ៣: ការគោរពប្រព័ន្ធធានាសុវត្ថិភាព

- ការគោរពប្រព័ន្ធធានាសុវត្ថិភាព អាចធ្វើតាមដំណើរការស្រដៀងគ្នាទៅនឹង ការដោះស្រាយប្រព័ន្ធធានាសុវត្ថិភាព:
  - ✓ វាយតម្លៃតួនាទីស្ថាប័ន នីតិវិធី និងសមត្ថភាពដើម្បីអនុវត្ត PLRs
  - ✓ ពង្រឹងការរៀបចំស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធដើម្បីកែលម្អការអនុវត្ត PLRs

- ការវាយតម្លៃតាមតំណាក់កាលដែលបានកំណត់ (Periodic Assessment) អាចបង្ហាញថា ប្រទេសកម្ពុជាបានគោរពសេចក្តីសម្រេច Cancun

ជំហានទី ៤: កំណត់តម្រូវការព័ត៌មាន និងរចនាសម្ព័ន្ធដើម្បីរៀបចំព័ត៌មាន

- ***តម្រូវការព័ត៌មាន៖*** តើព័ត៌មានប្រភេទអ្វីដែលយើងត្រូវការ ដើម្បីបង្ហាញថាPLR ដែលពាក់ព័ន្ធ សារៈប្រយោជន៍ និងហានិភ័យរបស់សកម្មភាពរេដបូក ដែលបានស្នើឡើង មានពិតប្រាកដមែន (ការដោះស្រាយ) និងថាតើPLR ដែលពាក់ព័ន្ធត្រូវបានអនុវត្តពេញលេញរឺទេ (ការគោរព)

- ***រចនាសម្ព័ន្ធដើម្បីរៀបចំព័ត៌មាន៖*** តើព័ត៌មានផ្សេងៗដែលទាក់ទង ការដោះស្រាយ និង ការគោរព Cancun នឹងត្រូវរៀបចំតាមវិធីសាស្ត្រណា

របៀបក្នុងការរៀបចំរចនាសម្ព័ន្ធព័ត៌មានសម្រាប់ SIS

- វាមិនមែនជាតម្រូវការរបស់ UNFCCC ទេ តែប្រទេសមួយចំនួនបានជ្រើសរើសវិធីសាស្ត្រដូចខាងក្រោមក្នុងការរៀបចំព័ត៌មាន៖
  - គោលការណ៍ (**Principles**) – គោលបំណងគន្លឹះដែលកំណត់ការអនុវត្តសង្គមនិងបរិស្ថានទូទៅ (មានលក្ខណៈស្រដៀង, ឬស្របទៅនិងប្រព័ន្ធជានាសុវត្ថិភាព Cancun)
  - លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យ (**Criteria**) –គោលបំណងជាក់លាក់ នៃគោលបំណងគន្លឹះ
  - សូចនាក (**Indicator**) – ព័ត៌មានលំអិតដែលបានប្រើដើម្បីបង្ហាញគោលបំណងជាក់លាក់

របៀបក្នុងការរៀបចំរចនាសម្ព័ន្ធព័ត៌មានសម្រាប់ SIS

Cancun	P	C	I
ការចូលរួមពេញលេញ និងដោយប្រសិទ្ធភាពនៃអ្នកពាក់ព័ន្ធនានាជាពិសេស ជនជាតិដើមភាគតិចនិងសហគមន៍មូលដ្ឋាន	ការចូលរួមពេញលេញ និងដោយប្រសិទ្ធភាពនៃអ្នកពាក់ព័ន្ធនានាជាពិសេស ជនជាតិដើមភាគតិចនិងសហគមន៍មូលដ្ឋាន និងស្ត្រី	1. ការចូលរួមពេញលេញ និងដោយប្រសិទ្ធភាពនៃអ្នកពាក់ព័ន្ធនានា ជាពិសេស ជនជាតិដើមភាគតិច និងសហគមន៍មូលដ្ឋាន និងស្ត្រីនៅក្នុងការរៀបចំ និងការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រជាតិរេដបូក និងក្របខ័ណ្ឌអនុវត្ត	*1.1. ប្រតិបត្តិការយ៉ាងមានប្រសិទ្ធភាពរបស់ក្រុមពិគ្រោះយោបល់ដែលមានក្រុមអ្នកពាក់ព័ន្ធចំនួនប្រាំបួន* *1.2. ប្រតិបត្តិការយ៉ាងមានប្រសិទ្ធភាពនៃក្រុមយេនឌ័ររេដបូកដើម្បីរួមបញ្ចូលកង្វល់ខាងយេនឌ័រទៅក្នុងការរៀបចំ និងការអនុវត្ត គោលនយោបាយជាតិរេបូក*
		2. លើកកំពស់សមភាពយេនឌ័រនៅក្នុងគោលនយោបាយជាតិ និងក្របខ័ណ្ឌអនុវត្ត	*2. កង្វល់ខាងយេនឌ័រត្រូវបានរួមបញ្ចូលទៅក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រជាតិរេដបូក និងក្របខ័ណ្ឌអនុវត្ត*

ជំហានទី ៥: វាយតម្លៃប្រភពព័ត៌មានដែលមានស្រាប់

ប្រភពព័ត៌មានដែលអាចពាក់ព័ន្ធក្នុងការរៀបចំប្រព័ន្ធ SIS អាចមានដូចខាងក្រោម៖

- ជំរឿនថ្នាក់ជាតិ
- ប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យព្រៃឈើ
- យន្តការសារទុក
- ទិន្នន័យសុរិយោដី
- ព័ត៌មានពីការធ្វើសារពើភណ្ឌព្រៃឈើថ្នាក់ជាតិ
- ……………។ល។

ជំពូកទី ៦ ៖ ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញប្បទាននៃយុទ្ធសាស្ត្ររេដបូកជាតិ

ហិរញ្ញវត្ថុរេដបូក

- ការទូទាត់សង រឺ ហិរញ្ញប្បទានដែលប្រទេសទទួលដើម្បីអនុវត្តក្នុងការកាត់បន្ថយការបំភាយដែលចេញពីព្រៃឈើ (RBF) ដែលបានផ្ទៀងផ្ទាត់រួច ដោយ UNFCCC ប្រៀបធៀបនឹង FREL/REL ដោយមានទំនាក់ទំនងជាមួយ ប្រព័ន្ធធានាសុវត្ថិភាពរេដបូក

- វាមានសារៈសំខាន់ណាស់ដើម្បីជឿថា អំឡុងពេល<u>**ទទួលការទូទាត់សងផ្អែក**</u> លើលទ្ធផល នឹងអាចធ្វើសម្រាប់ការកាត់បន្ថយការបំភាយដែលអាចសម្រេចទៅបាន មិនមែនគោលនយោបាយ និងវិធានទាំងអស់អាចសម្រេច ការបំភាយបានទាំងអស់នោះទេ

- ដើម្បីសម្រេចបាន ការកាត់បន្ថយការបំភាយ វាមានសារៈសំខាន់ណាស់ ដើម្បីកំណត់បុព្វហេតុនៃការបាត់បង់ និងថយចុះនៃព្រៃឈើនៅគ្រប់កម្រិត

ជំហានក្នុងការរៀបចំផែនការហិរញ្ញប្បទាន

REDD+ readiness: **defining REDD+ policies and measures** (PAMs)

តំណាក់ការត្រៀមខ្លួនៈ ការកំណត់ គោលនយោបាយ និងវិធាន របស់រេដបូក

Evaluate **financial needs** for implementing the PAMs

ធ្វើការវាយតម្លៃ **តម្រូវការហិរញ្ញប្បទាន** សម្រាប់ការអនុវត្ត គោលនយោបាយ និងវិធាន របស់រេដបូក

Evaluate potential sources of financing for results-based payments for REDD+

ធ្វើការវាយតម្លៃ ប្រភពហិរញ្ញប្បទានដែលជាសក្តានុពល សម្រាប់ ការទូទាត់សងផ្អែកលើលទ្ធផល

Arrangements required to unlock sources and necessary financing (e.g. legal, institutional, financial fixes, conditions/rules)

តម្រូវការអោយមានការរៀបចំ ដើម្បី ដោះស្រាយប្រភព និង ហិរញ្ញប្បទានដែលចាំបាច់ (ឧ. ច្បាប់, ស្ថាប័ន

ការស្នើឡើងនូវផែនការសម្រាប់ ហិរញ្ញប្បទានរេដបូកកម្ពុជា៖ តើវាអាចដាក់បញ្ចូលទៅក្នុងដំណើរការទូលំទូលាយត្រង់កន្លែងណាខ្លះ?

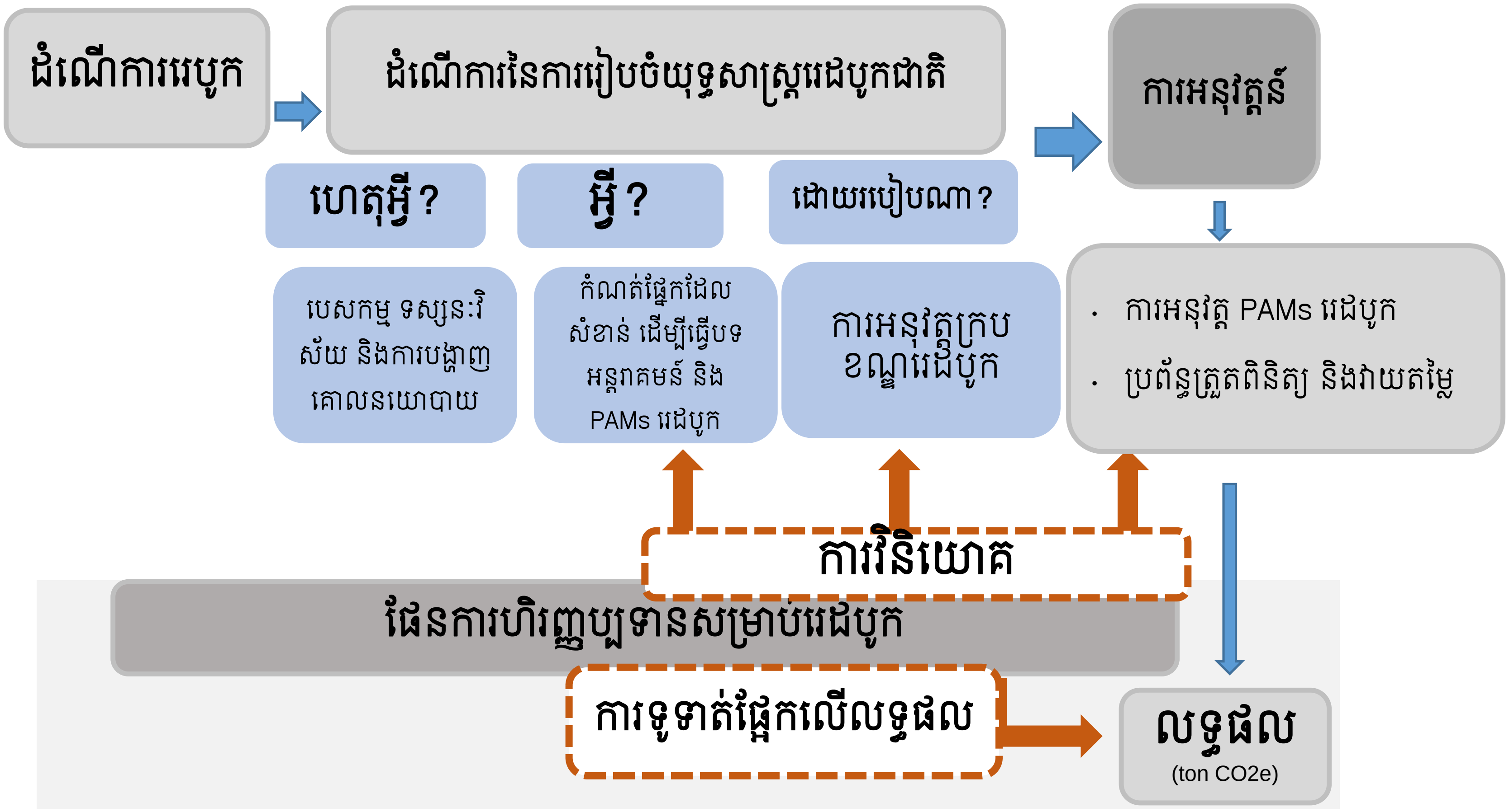

ជម្រើស ហិរញ្ញប្បទានរេដបូក

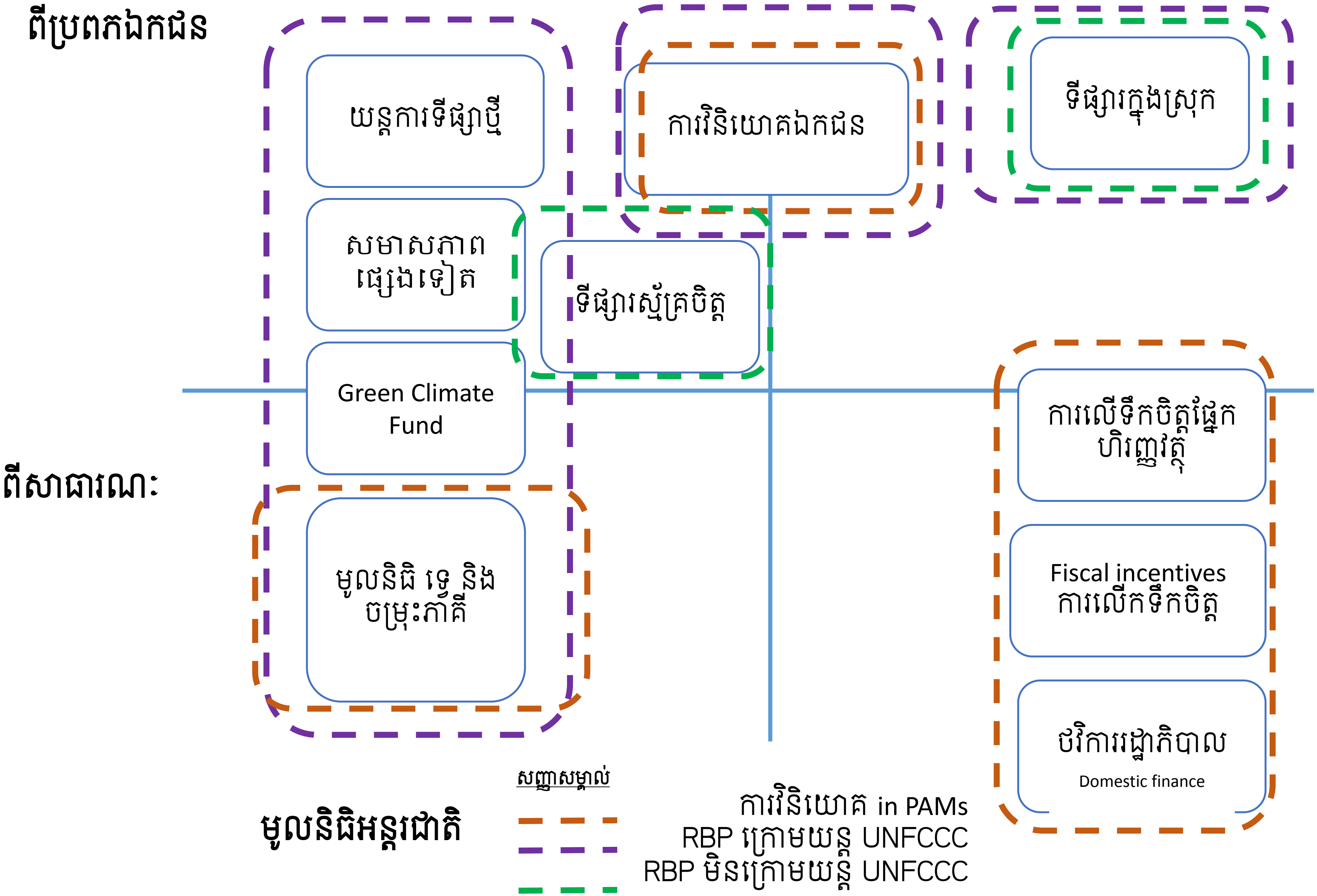

មូលនិធិរេដបូកដែលស្នើឡើងនៅកម្ពុជា

- លើសពីនេះ បទពិសោធន៍បង្ហាញថា ពុំមានប្រទេសអនុវត្តរេដបូកណាមួយ កន្លងមក ជ្រើសរើសយកការគាំទ្រថវិកាធ្វើជាទម្រង់ការ សម្រាប់ទូទាត់រេដបូកនោះឡើយ ប៉ុន្តែប្រទេសទាំងនោះអាចបង្កើតមូលនិធិរេដបូកដោយឯករាជ្យ ឬដាក់បញ្ចូលរេដបូក ទៅក្នុងមូលនិធិព្រៃឈើ ឬមូលនិធិប្រែប្រួលអាកាសធាតុដែលមានស្រាប់បាន។

មូលនិធិវេជបូកដែលស្នើឡើងនៅកម្ពុជា

- បើទោះបីជាមានភាពជឿនលឿនខាងផ្នែកការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ នៅក្នុងរយៈពេល ប៉ុន្មានឆ្នាំចុងក្រោយនេះក៏ដោយ ឧបសគ្គផ្នែកសមត្ថភាពនៅតែមាន ហើយដែលគួបផ្សំជាមួយនឹងភាពស្មុគស្មាញនៃវេជបូក និងទស្សនទាននៃការទូទាត់ផ្អែកតាមលទ្ធផលជាក់ស្តែងផង ការបំពេញការងារអាចមិនបានដល់កម្រិតល្អបំផុត ប្រសិនបើការទូទាត់វេជបូកត្រូវបានគ្រប់គ្រង ដោយប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធរបស់ប្រទេសតែមួយគត់។

មូលនិធិរេដបូកដែលស្នើឡើងនៅកម្ពុជា

- ការសិក្សា ដែលធ្វើឡើងដោយលេខាធិការដ្ឋានក្រុមការងាររបស់ប្រទេសកម្ពុជា បានផ្តល់ជាអនុសាសន៍ឲ្យមានការប្រើប្រាស់អភិក្រមមូលនិធិមួយ ដើម្បីគ្រប់គ្រងការទូទាត់រេដបូកនៅក្នុងដំណាក់កាលអន្តរកាលដំបូង ហើយដំណាក់កាលទីពីរបន្ទាប់ អាចប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធរបស់ប្រទេសកាន់តែច្រើនជាងមុន បន្ទាប់ពីមានអន្តរកាលរួចមក

ការរៀបចំមូលនិធិរេដបូកដែលឡានស្មើឡើង

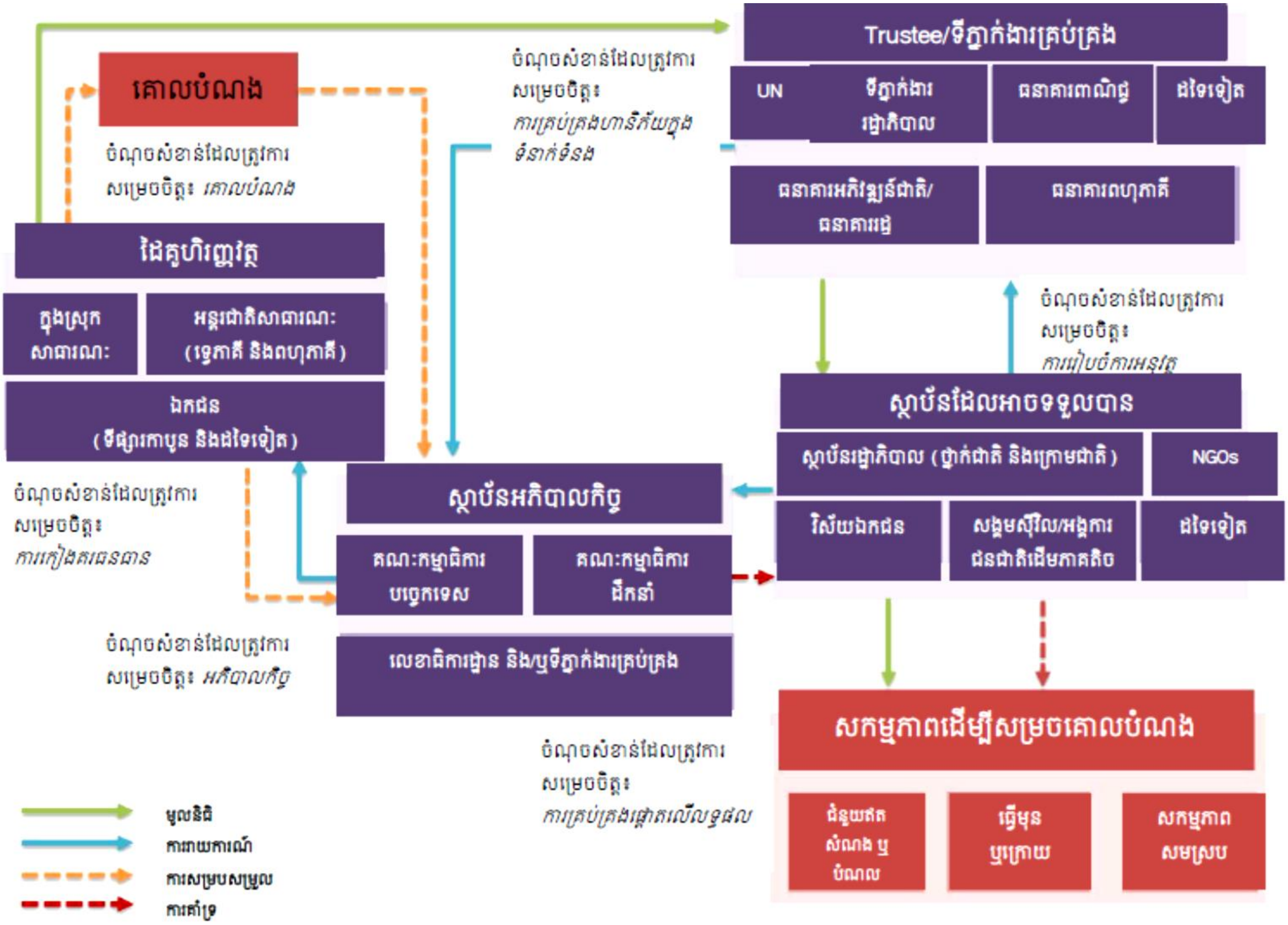

ការប្រើប្រាស់ការទូទាត់រេដបូកផ្អែកតាមលទ្ធផលដែលបានស្នើឡើង

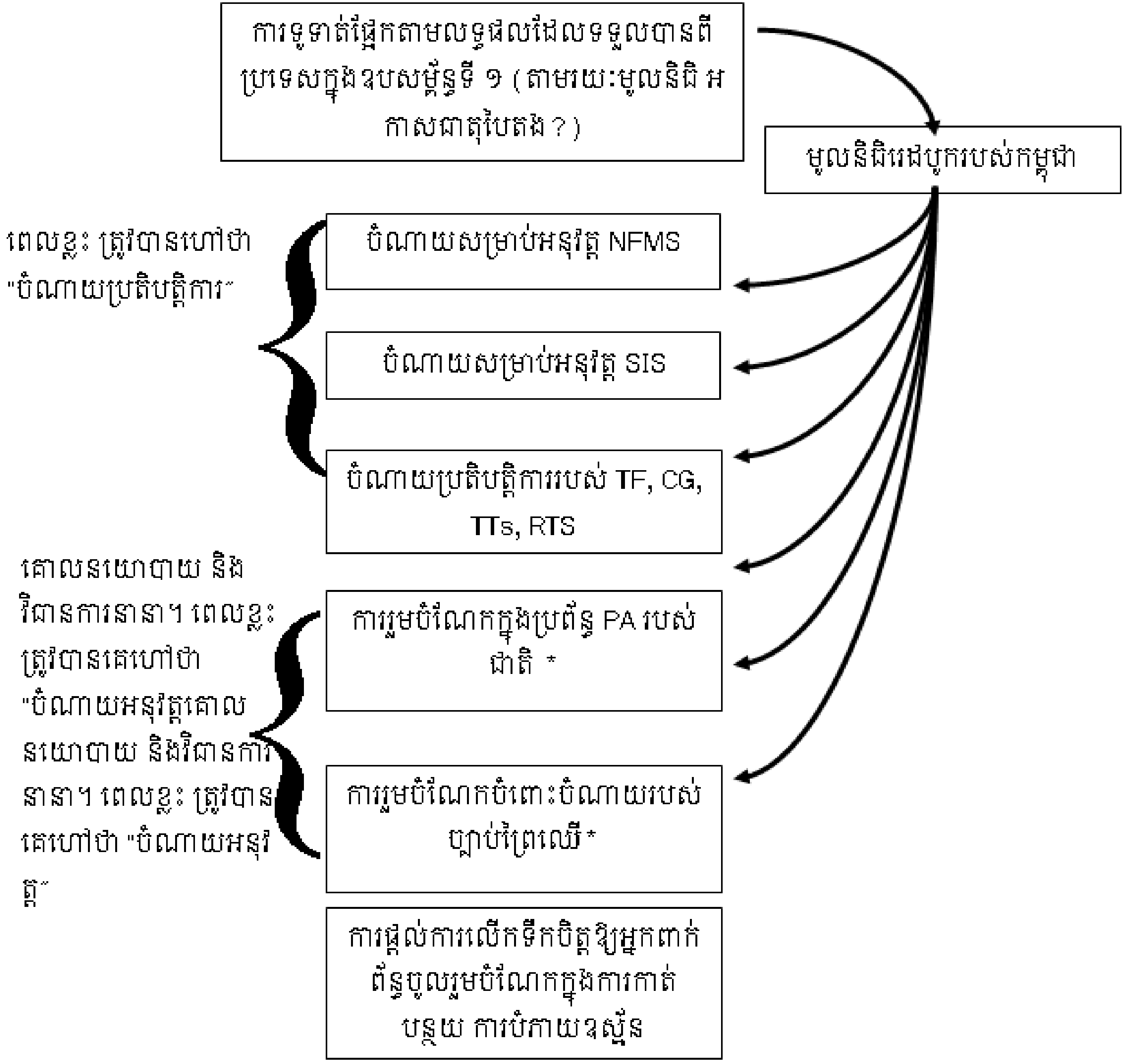

សំណួរកិច្ចពិភាក្សា

- តើមានសកម្មភាពអ្វីខ្លះ ដែលគួរផ្តល់ថវិកាដើម្បីដោះស្រាយបុព្វហេតុដែលបណ្តាលឱ្យមានការបាត់បង់ និងរេចរឹលព្រៃឈើ ?

- តើថវិកាមានប្រភពមកពីថវិកាជាតិ ឬ អន្តរជាតិ ?

- តើថវិការជេបូកនឹងគ្រប់គ្រងយ៉ាងដូចម្តេច ?

- តើស្ថាប័នដែលពាក់ព័ន្ធនឹងគ្រប់គ្រងយ៉ាងដូចម្តេច ?

ជំពូកទី ៧

ប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យព្រៃឈើជាតិ (NFMS)

៧.១ គោលបំណងរបស់ NFMS

NFMS កម្ពុជានឹងផ្តល់នូវ៖

- ព័ត៌មានដើម្បីត្រួតពិនិត្យ និងរាយការណ៍ស្តីពី ការអនុវត្តសកម្មភាពរេដបូក
- គាំទ្រដល់វិស័យព្រៃឈើគោលនយោបាយព្រៃឈើ និងកម្មវិធីផ្សេងទៀត ដូចជា NFP, NPASMP and SPFF.

៧.២ គោលនយោបាយក្នុងការរៀបចំ NFMS

កម្ពុជានឹងអនុវត្ត phased approach ដោយចាប់ផ្តើមជាមួយនឹងការប្រើព័ត៌ដែលសំខាប់បំផុត បន្ទាប់មក នឹងរៀបចំ NFMS ក្នុងទម្រង់មួយដែលមានលក្ខណៈស៊ីជម្រៅ

លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យក្នុងការកំណត់ព័ត៌មានដែលសំខាន់បំផុតរួមមាន៖

តម្រូវការនៃគោលនយោបាយ និងរចនាសម្ព័ន្ធប្រទេស, តម្រូវការរបស់ UNFCCC ទិន្នន័យដែលមាន, ការចំណាយប្រមូលព័ត៌មាន, ការគ្រប់គ្រង, សមត្ថភាពដែលមាន, និងឧបករណ៍/វិធីសាស្រ្តដើម្បីប្រើប្រាស់ទិន្នន័យ។

ផែនការរៀបចំ NSMF គ្រោងនឹងបញ្ចប់នៅចុងឆ្នាំ ២០១៥

៧.៣ និយមន័យព្រៃឈើ

និយមន័យព្រៃឈើ *គឺត្រូវគេប្រើក្នុងការរៀបចំ NSMF គឺមានលក្ខណៈដូចគ្នានិយមន័យដែលបានប្រើនៅក្នុងនៅក្នុងកម្មវិធីព្រៃឈើជាតិបច្ចុប្បន្ន ទោះបីជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ចំការកៅស៊ូត្រូវបានគេដកចេញ និងព្រៃធម្មជាតិដែលនៅសេសសល់នៅក្នុងតំបន់ដីសម្បទានសេដ្ឋកិច្ចគឺត្រូវបានរាប់បញ្ចូលជាព្រៃឈើ*

7. 4 ទំហំនៃ NSMF

NFMS មានពីរមុខងារ៖

- មុខងារជា MRV ដែលក្នុងនោះរួមមាន៖ SLMS, NFI and សារពើភណ្ឌឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ GHG.
- មុខងារត្រួតពិនិត្យ គឺ សម្រាប់ការត្រួតពិនិត្យលទ្ធផលនៃ៖

  ១. បង្ហាញពីសកម្មភាពដែលបានអនុវត្តអំឡុងពេលជំហានទី២ របស់រេដបូក

  ២. គោលនយោបាយ និងវិធានជាតិ (៤. សម្រាប់រេដបូកក្នុងជំហានទី៣)

- NFMS នឹងភ្ជាប់ជាមួយ ប្រព័ន្ធធានាសុវត្ថិភាពរេដបូក (SIS)

- SIS ប្រទេសកម្ពុជានៅមិនទាន់បញ្ចប់ក្នុងរៀបចំនៅឡើយ

  (តម្រូវអោយមានការពិភាក្សាបន្ថែមនៅក្នុង SIS)

- ប្រភេទព័ត៌មានដែលនឹងប្រមូលដោយ NFMS នឹងកំណត់នៅក្នុងអំឡុងពេលពិភាក្សាក្នុង SIS

  (តម្រូវអោយមានការពិភាក្សាបន្ថែមនៅក្នុង SIS)

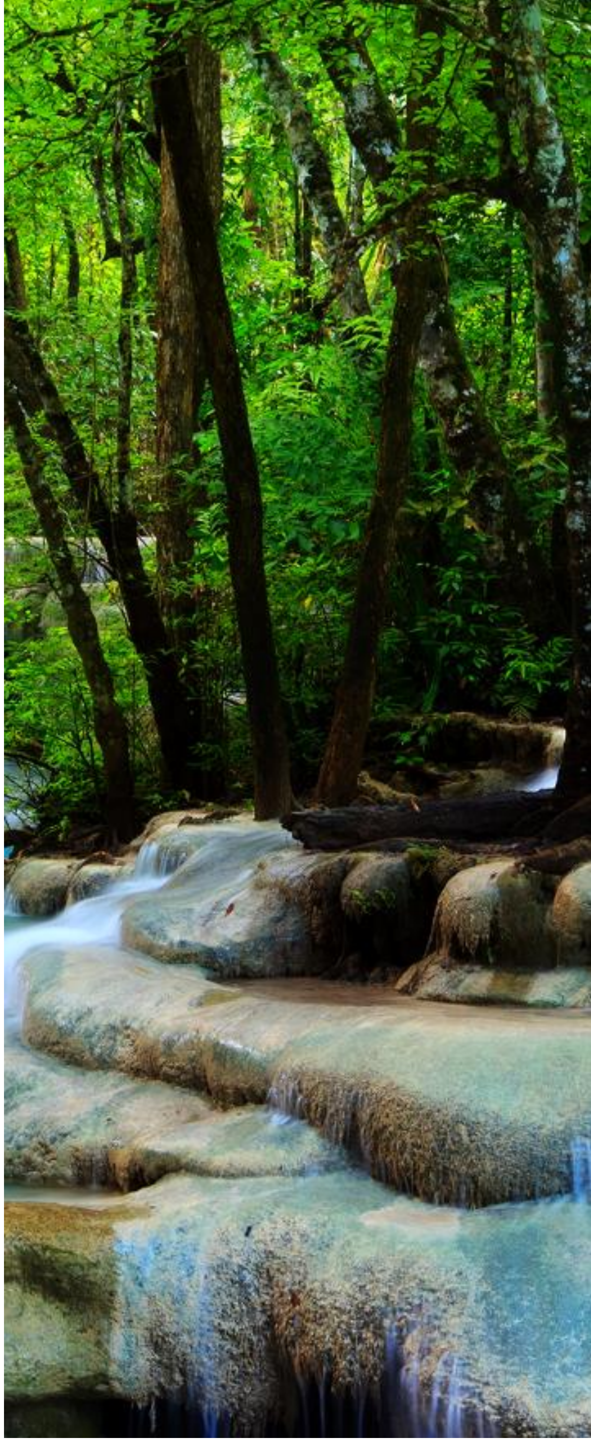

- ប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យដីតាមប្រព័ន្ធផ្កាយរណប (<u>SLMS</u>) ជាការទទួលខុសត្រូវរបស់ FA ។ ការអនុវត្ត NFI នឹងត្រូវអនុវត្តដោយ FA, FiA and MoE លើតំបន់របស់ខ្លួន។

- គេហទំព័រសម្រាប់ (A WEB site) NSFM នឹងត្រូវរៀបចំដើម្បីចែករំលែកព័ត៌មាន ដូចជា ការប្រើប្រាស់ដី/ការប្រែប្រួលគម្រោបដី និងស្ថិតិ ដើម្បីបំពេញលក្ខណ៍តម្លាភាព

<u>ប្រភេទព័ត៌មាននឹងត្រូវបានគេផ្តល់ នៅក្នុង A WEB site កំពុងពិភាក្សា</u>

ការបាន់ប្រមាណការចំណាយដើម្បីបង្កើត NFMS នឹងអាស្រ័យលើប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យគម្របដីតាមរូបភាពផ្កាយរណប (SLMS)៖

- ការចំណាយសម្រាប់ទិញ រូបភាពផ្កាយរណប high resolution សម្រាប់ការវាតតម្លៃកម្រិតលំអៀង គឺ USD 250 K នៅក្នុងឆ្នាំ២០១៧ ប្រសិនបើត្រូវការវាយតម្លៃគម្រោងព្រៃឈើឆ្នាំ២០១៧
- ការចំណាយសម្រាប់ បុគ្គលិក និងការចំណាយផ្ទាល់/ឆ្នាំទី១ និងឆ្នាំទី២

NFI: US$______________/five years?

សារពើភណ្ឌឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់នៃ

LULUCF/AFOLU

7.4.1.1. គោលបំណងនៃការធ្វើសារពើភណ្ឌឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់

ការបាន់ប្រមាណកម្រិតនៃការបំភាយឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ និងការស្រូប ដើម្បីរាយការណ៍ទៅ UNFCCC ពីលទ្ធផលនៃការអនុវត្តសកម្មភាពរេដបូកនៅកម្ពុជា

7.4.1.2 វិសាសភាពនៃការធ្វើសារពើភណ្ឌឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់

<u>គោលដៅអាងស្តុបកាបូន៖</u> អាងស្តុបកាបូនលើដី និងក្រោមដី ព្រោះមានទិន្នន័យ។ <u>*ការរាស់ ឈើងាប់ កំទេចកំទី និងដី អាស្រ័យលើ NFI*</u>

(តម្រូវការអោយមានកាសម្រេចនៅក្នុងការរៀបចំ NFI ?)

- **<u>គោលដៅ GHG</u>៖** CO_2 តែប៉ុណ្ណោះ ពីព្រោះនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាការបំភាយឧស្ម័នផ្សេងៗទៀតមានចំនួនតិចតួចបំផុត។

- **<u>វិធីសាស្ត្រ</u>៖** ប្រើប្រាស់ Stock Difference method ពីព្រោះ វាមានការលំបាកក្នុងការបង្កើន Tier ពីម្រិត Tire1 ទៅ Tire 2 ប្រសិនបើប្រើ Gain Loss

[Gain loss method because this method has been used in making both the first and second national communications.]?

- **<u>វដ្តនៃការធ្វើសារពើភណ្ឌ</u>**៖ ៤ឆ្នាំម្តង និង កំណត់ធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពរៀលរាល់២ ឆ្នាំម្តង ដើម្បីអោយមានភាពជាមួយ NC និង BUR

- **<u>ភាពស៊ីគ្នា (Consistency)៖</u>** អាងស្តុបកាបូន និងប្រភេទនៃឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់សម្រាប់ធ្វើសារពើភណ្ឌ មានភាពស៊ីគ្នាជាមួយការធ្វើសារពើភណ្ឌព្រៃឈើជាតិ

- មានការបង្ហាញពី ពេលវេលាសម្រាប់ការរៀបចំ NC និង BUR និង REDD+ ដូចខាងក្រោម៖

ប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យគម្របដីតាមរូបភាពផ្កាយរណប

(SLMS)

Satellite Land Monitoring System

7.4.2.1 គោលបំណង

7.4.2.2 វិសាលភាព

SLMS ត្រួតពិនិត្យ ការប្រើប្រាស់ដី/ប្រែប្រួលគម្រោបដី ដើម្បីទទួលបាន Activity Data (AD).

- <u>**គោលដៅសកម្មភាព៖**</u> ពិចារណាលើការចំណាទិញរូបភាពផ្កាយរណប High resolution ដែលគ្របដណ្តប់ទូទាំងប្រទេសកម្ពុជា, អាចប្រើប្រាស់រូបភាពផ្កាយរណប Mid resolution ដូចជា LANDSAT. ប៉ុន្តែពិបាកក្នុងការវាយតម្លៃ Degradation
- ដូចនេះហើយ Forest Degradation ត្រូវការវាស់វែងតាមតយៈ NFI ធ្វើសាចុះសាឡើង.

- **វិធីសាស្ត្រ៖** នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា រដ្ឋបាលព្រៃឈើបានផលិតផែនទី Vector ដើម្បីត្រួតពិនិត្យការប្រើប្រាស់ដី និងគម្របដី តាំងពីឆ្នាំ ២០១២។ វិធីសាស្ត្រថ្មី segmentation បានកំពុងប្រើប្រាស់ ២០១៣/២០១៤។ កម្ពុជានឹងប្រើប្រាស់ segmentation ដើម្បីបង្កើតផែនទី wall to wall

- ការប្រើប្រាស់/ចំណាត់ថ្នាក់ដី ដែលត្រូវត្រួតពិនិត្យ គឺចំនួន **២២ ចំណាត់ថ្នាក់** (២០១៣/២០១៤)

- **<u>កម្រិតវិធីសាស្ត្រ៖</u>** ចាប់ផ្តើមពី <u>វិធីសាស្ត្រទី២</u> ដូចដែលបានបញ្ជាក់នៅក្នុង គោលការណ៍ណែនាំ [page 3.13 of 2006 IPCC Guidelines for National Greenhouse Gas Inventories] នឹងបង្កើនដល់វិធីសាស្ត្រទី៣

- **<u>វដ្តនៃការអនុវត្ត៖</u>** ពីឆ្នាំ (បួនឆ្នាំ)? ចន្លោះឆ្នាំនីមួយ អាស្រ័យលើថវិកា

7.4.2.2 QA/QC measures

- កម្រិតលំអៀងផែនទី នឹងផ្ទៀងផ្ទាត់ដោយដំណើការផ្ទៀងផ្ទាត់ ទាំងផ្ទៀងផ្ទាត់នៅទីវាល និង រូបភាពផ្កាយរណប High resolution ។

- លទ្ធផលនៃការផ្ទៀងផ្ទាត់នឹងប្រៀបធៀបជាមួយទិន្នន័យផ្សេងទៀត និងទិន្នន័យអន្តរជាតិ។

National Forest Inventory (NFI)

សារពើភណ្ឌព្រៃឈើជាតិ

7.4.3.1 គោលបំណងសារពើភណ្ឌព្រៃឈើជាតិ (NFI)

NFI គឺរៀបរៀងឡើងដើម្បីទទួលបាន **ទិន្នន័យជីវម៉ាសព្រៃឈើ** និងនឹងផ្តល់ព័ត៌មានឥតលំអៀង ស្តីពីស្ថានភាពព្រៃឈើនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា

7.4.3.2 វិសាលភាព

ការរៀបចំ NFI បញ្ចប់នៅ............?

- <u>គោលដៅអាងស្តុបកាបូន៖</u> អាងស្តុបកាបូនលើដី និងអាងស្តុបកាបូនកាបូននៅក្រោមដី និងឈើងាប់ ។ អាងស្តុបកាបូនផ្សេងទៀតអាចគ្រប់ដណ្តប់ដោយ ក្នុងអនុ-ឡូត៍គម្រូ។
- <u>ឡូត៍គម្រូអចិន្ត្រៃយ៍ (PSP)</u> ៖ ការបែងចែកជាលក្ខណៈប្រព័ន្ធ (Systematic distribution)
- <u>វដ្តនៃការអនុវត្ត</u> ៖ រៀងរាល់ប្រាំឆ្នាំម្តង ដូច (NFP, 2009)
- <u>FA, FiA and MoE</u> ទទួលខុសត្រូវការធ្វើសារពើភណ្ឌនៅក្នុងតំបន់ព្រៃដែលស្ថិតនៅក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់ខ្លួន។

7.4.3.2 QA/QC measures

ការត្រួតពិនិត្យ ឡូវ៉ែគម្រូ សម្រាប់វាយតម្លៃសុក្រិតភាព នឹងរៀបចំ ?

7.5 មុខនាទីត្រួតពិនិត្យផ្សេងទៀត

ការប្រមូលព័ត៌មានផ្សេងៗទៀត ច្រើនជាង ទិន្នន័យជីវម៉ាស ដើម្បីជំនួយដល់វាស់ការអនុវត្តរេដបូក និង SIS

ជំពូកទី ៨

កម្រិតបំភាយយោងព្រៃឈើ

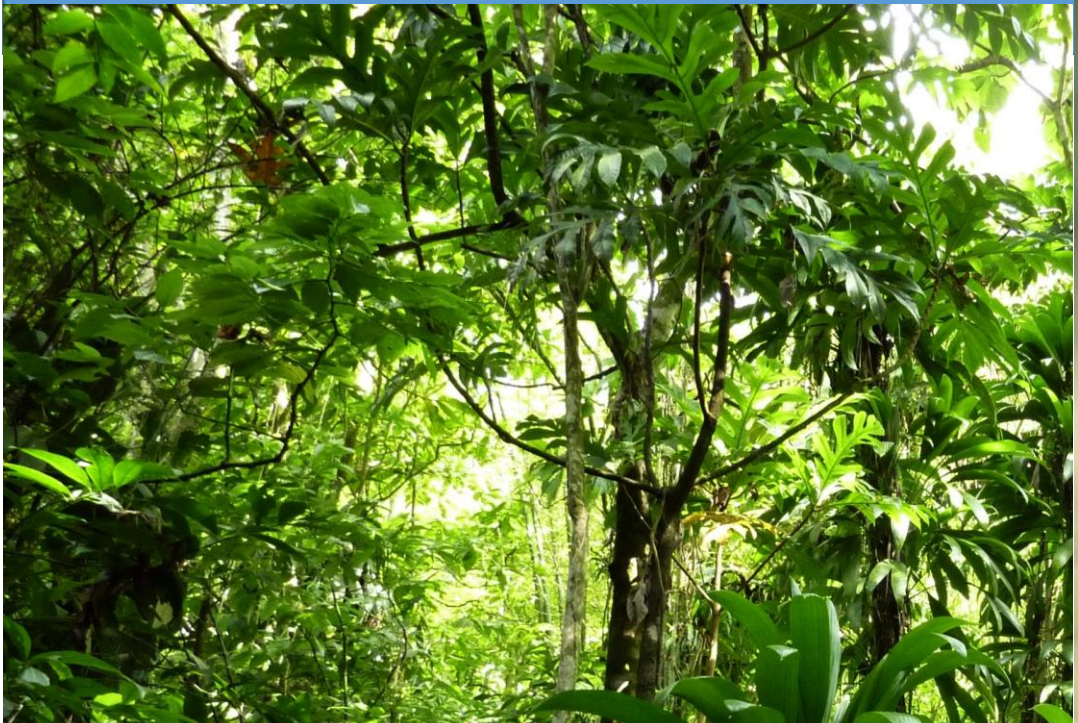

8.1 គោលបំណង

- យោងតាម UNFCCC កម្រិតបំភាយយោង *គឺជាគោលនៃការវាយតម្លៃ ការអនុវត្តរបស់ប្រទេសនីមួយៗ ណោក្នុងការអនុវត្តសកម្មភាពរេដបូក និងកាត់បន្ថយការប្រែប្រួលអាកាសធាតុតាមរយៈសកម្មភាពដែលទាក់ទងនឹងព្រៃឈើ។*

- FREL/FRLs គឺតម្រូវការមួយក្នុងចំណោមសមាសភាពទាំងបួនដែលប្រទេសអនុវត្តរេដបូកត្រូវតែរៀបចំដើម្បីចូលរួមការអនុវត្តរេដបូក ដែលស្ថិតក្រោមយន្តការ UNFCCC

8.2 គោលនយោបាយ

ពីព្រោះតែ ទិន្នបរិមាណ របស់កម្ពុជានៅមានកម្រិត, FREL ប្រទេសកម្ពុជា នឹងត្រូវរៀបចំជា Stepwise approach.

ប៉ុន្តែ

កម្រិត Tire នៃការរៀបចំ FREL ដំបូងគេអាចនឹងប្រើកម្រិតខ្ពស់ជាតិ Tire1 - ទិន្នន័យសន្និធិកាបូនក្នុងការរៀបចំ FREL ទទួលបានពីការសិក្សាព្រៃឈើក្នុងប្រទេសកម្ពុជា បើទុកជាចំណុចសិក្សាអាចគ្របដណ្តប់ប្រទេសកម្ពុជាទាំងមូល។

8.3 វិសាភាពក្នុងការរៀបចំ FREL

(1)ការត្រួចផ្តើមរៀបចំ FREL ដំបូង

- **អាងស្តុបកាបូន និង ប្រភេទឧស្ម័ន៖** សម្រាប់ការត្រួចផ្តើមរៀបចំ FREL ដំបូងដើម្បីដាក់ជូន UNFCCC ប្រទេសកម្ពុជានឹងជ្រើសរើស CO_2 និង AGB and BGB

[Once the country has the technical capacity, available resources and experience, more types of gases will be reported in subsequent submissions.].

- **សកម្មភាព៖** ការបាត់បង់ព្រៃឈើ និងការដាំឈើឡើងវិញនឹងត្រូវដាក់បញ្ចូលក្នុង FREL។ សម្រាប់ ការរេចរិកព្រៃឈើនឹងវាយតម្លៃបន្ទាប់ពីបានបញ្ចប់ការធ្វើសារពើភណ្ឌព្រៃឈើជាតិចំនួនពីរដង។

- **វិធីសាស្ត្រគណនា៖** Historical Average នឹងប្រើប្រាស់ ជាមួយការពិចារនាជាមួយកាលៈទេសប្រទេស។

[in particular the trends in gross domestic products.??]

- **Activity Data នឹងប្រើប្រាស់៖** ផែនទីគម្របព្រៃ និងការប្រើប្រាស់ 2005/06, 2010 និង2013/14។ ព្រៃត្រូវបានបែងចែកទៅតាមប្រភេទ។

- **ទិន្នន័យសន្និធិកាបូន នឹងប្រើប្រាស់៖** ទិន្នន័យព្រៃឈើសារពើភណ្ឌព្រៃឈើដែលមានស្រាប់ដែលបានប្រមូលពីអ្នកស្រាវជ្រាវផ្សេងៗ

(2) ការកែសម្រួល (Revisions)

- ការផ្តួចផ្តើម FREL ដាលើដំបូងនឹងត្រូវធ្វើការកែសម្រួលពីពេលមួយ ទៅពេលមួយ ជាមួយការរីកចំចម្រើននៃ ផែនទីគម្របដី និងព្រៃឈើ និង ទិន្នន័យសារពើភណ្ឌព្រៃឈើជាតិ

- អាងស្តុបកាបូន និងឧស្ម័នៈ ឈើងាប់ កំទេចកំទី កាបូនក្នុងដី នឹងបន្ថែម

- **វិធីសាស្ត្រគណនា៖** ប្រសិនបើ មានទិន្នន័យ AD ប្រមូលគ្រប់គ្រាន់ ។ ការវិភាគពីប្រវត្តិនៃនិន្នាការ នឹងប្រើប្រាស់ Regression

8.4 កាដាក់ជូន UNFCCC និងការវាយតម្លៃ

យោងតាមការសម្រេច UNFCCC/CP/2011/9/Add.2,

ប្រទេសកម្ពុជាមានផែនការដាក់ FREL ជូន UNFCCC

សម្រាប់ការវាយតម្លៃនៅក្នុងឆ្នាំ២០១៦ ។

សូមអរគុណ!